

बैठक नं २.

मिति २०७४/०५/२८ गतेका दिन यस बारबर्दिया नगरपालिका, नगर सभाको प्रथम बजेट अधिवेशन उदघाटन सत्र नगर प्रमुख श्री दुर्गा बहादुर थारु ज्यूको अध्यक्षतामा तथा पशुपंक्षी विकास मन्त्री माननीय श्री सन्त कुमार थारु ज्यूको प्रमुख आतिथ्यतामा बस्यो ।

मिति २०७४/०५/२८ गते साँझ ४.५० बजे यस बारबर्दिया नगरपालिका, नगर सभाको प्रथम बजेट अधिवेशन बन्द सत्र नगर उप-प्रमुख श्री अन्जु दहित ज्यूको अध्यक्षतामा तथा नगर प्रमुख श्री दुर्गा बहादुर थारु ज्यूको उपस्थितिमा बस्यो ।

निर्णयहरू:

१. प्रस्तुत नीति, कार्यक्रम तथा बजेट उपर मिति २०७४/०५/२९ गते बिहान ७ बजे नगर सभाको बैठक बसी थप छलफल गर्ने निर्णय गरियो ।

आज मिति २०७४/०५/२९ गते का दिन बिहान ७.०० बजे मिति २०७४/०५/२८ गते देखि जारी यस बारबर्दिया नगरपालिका, नगर सभाको बैठक नगर उप-प्रमुख श्री अन्जु दहित ज्यूको अध्यक्षतामा तथा नगर प्रमुख श्री दुर्गा बहादुर थारु ज्यूको उपस्थितिमा पुनः बस्यो ।

निर्णयहरू:

१. मिति २०७४/०५/३० गते बिहान ७ बजे नगर सभाको बैठक बसी थप छलफल गर्ने गरी आजको नगर सभा स्थगन गर्ने निर्णय गरियो ।

आज मिति २०७४/०५/३० गते का दिन बिहान ७.०० बजे यस बारबर्दिया नगरपालिका, नगर सभा बजेट अधिवेशनको बन्द सत्र बैठक पुनः नगर उप-प्रमुख श्री अन्जु दहित ज्यूको अध्यक्षतामा, नगर प्रमुख श्री दुर्गा बहादुर थारु ज्यूको उपस्थितिमा बस्यो ।

निर्णयहरू:

१. मिति २०७४/०६/०१ गते दिनको ३:०० बजे यसै नगर सभामा नगर सभाको बैठक बसी थप छलफल गर्ने गरी आजको बैठक स्थगन गर्ने निर्णय गरियो ।

आज मिति २०७४/०६/०१ गते का दिन दिनको ३:१० बजे यस बारबर्दिया नगरपालिकाको प्रथम नगर अधिवेशनको बन्द सत्रको पाँचौँ बैठक नगर उप-प्रमुख श्री अन्जु दहित ज्यूको अध्यक्षतामा तथा नगर प्रमुख श्री दुर्गा बहादुर थारु ज्यूको उपस्थितिमा बस्यो ।

निर्णयहरू:

१. यस बारबर्दिया नगरपालिकाका सदस्य तथा नगर प्रवक्ता श्री दुर्गा बहादुर बि.क. ज्यू बाट नगर सभा समक्ष प्रस्तुत तपसिलको बारबर्दिया नगरपालिकाको पदाधिकारीहरुको आचार संहिता २०७४ अनुमोदन गर्ने निर्णय पारित गरियो ।

बारबर्दिया नगरपालिकाका पदाधिकारीहरुको आचारसंहिता, २०७४

प्रस्ताव

नेपालको संविधान बमोजिम सहकारीता, सहअस्तित्व र समन्वयका आधारमा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थाको अभ्यास गर्दै सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहबीच सुमधुर अन्तरसरकार सम्बन्ध कायम गर्न, स्थानीय शासन व्यवस्थामा जनताको अर्थपूर्ण सहभागिता प्रवर्द्धन गर्दै बढी जनमुखि, सेवामुखी, जनउत्तरदायी, पारदर्शी तथा सुशासनयुक्त स्थानीय शासनको प्रत्याभूति गर्न स्थानीय तहलाई जनताको विश्वासिलो शासन इकाईका रूपमा स्थापित गर्न, स्थानीय तहबाट समाजका विभिन्न वर्ग, धर्म, लिङ्ग, जातजातिका मौलिक संस्कृतिप्रति सम्मान र सहिष्णु भावनाको विकास गर्न तथा कानुनी राज्य, संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रका लाभहरुको न्यायोचित वितरण र दिगो विकासको अवधारणालाई मुर्त रूप दिन हामी जनताबाट निर्वाचित पदाधिकारीहरुको आचरण र क्रियाकलापहरुलाई सोही अनुरूप मर्यादित र नमुनायोग्य तुल्याउनका लागि बारबर्दिया नगरपालिकाका जनप्रतिनिधिहरुको नगरसभा बैठकबाट पारित गरी यो बारबर्दिया नगरपालिकाका पदाधिकारीको आचारसंहिता, २०७४ बनाई लागु गरेका छौ ।

भाग-१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यो आचारसंहिताको नाम बारबर्दिया नगरपालिकाका पदाधिकारीहरुको आचारसंहिता, २०७४ रहेको छ ।

(२) यो आचारसंहिता नगरसभाबाट पारित भएको मिति देखि लागु हुनेछ ।

२. परिभाषा : बिषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस आचारसंहितामा,

(क) प्रमुख भन्नाले बारबर्दिया नगरपालिकाको प्रमुखलाई सम्झनुपर्छ ।

(ख) आचारसंहिता भन्नाले नगरपालिकाको पदाधिकारीहरुको आचारसंहिता, २०७४ लाई जनाउनेछ ।

(ग) अनुगमन समिति भन्नाले यस आचारसंहिता अनुसार गठित आचारसंहिता अनुगमन समिति लाई सम्झनुपर्छ ।

(घ) कार्यपालिका भन्नाले बारबर्दिया नगरपालिका सम्झनु पर्छ ।

(ङ) पदाधिकारी भन्नाले बारबर्दिया नगरपालिकाका प्रमुख, उपप्रमुख, वडाध्यक्ष, कार्यपालिकाका

सदस्य तथा सभाका अन्य सदस्य समेतलाई सम्झनुपर्छ । यस शब्दले नगरपालिकाले आफ्नो कार्य सम्पादनका सिलसिलामा गठन गरेका जुनसुकै समिति वा उपसमिति वा कार्यदलका सदस्यहरू समेतलाई सम्झनुपर्दछ ।

(च) सभा भन्नाले बारबर्दिया नगरसभालाई बुझाउनेछ ।

(छ) नगरपालिका भन्नाले बारबर्दिया नगरपालिकालाई जनाउनेछ ।

भाग -२

पदाधिकारीका आचारहरू

३. सामान्य आचारहरूको पालना गर्ने : पदाधिकारीहरूले पालना तथा अवलम्बन गर्नुपर्ने सामान्य आचारहरू देहायमा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ । जसको अवलम्बन गर्न हामी प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछौं,

३.१ नेपालको स्वतन्त्रता, स्वाधीनता, स्वाभिमान, राष्ट्रिय एकता, भौगोलिक अखण्डता र जनतामा निहित सार्वभौमसत्ताप्रति प्रतिबद्ध रहदै ,

(क) पदाधिकारीहरूले नेपालको स्वतन्त्रता, सार्वभौमिकता, भौगोलिक अखण्डता, राष्ट्रिय एकता, स्वाधीनता र स्वाभिमानको अक्षुण्णतामा प्रतिकुल हुने कार्य गर्नेछैनौं ।

(ख) कुनै पनि पदाधिकारीले राष्ट्र विरुद्ध हुने कार्यमा सघाउ पुऱ्याउने, राष्ट्रिय गोपनियता भङ्ग गर्ने, राष्ट्रिय सुरक्षामा आँच पुऱ्याउने कार्यहरू गर्न वा त्यस्तो कार्यमा सहयोग पुऱ्याउने कार्य गर्ने वा गराउने छैन ।

(ग) कुनै पदाधिकारीले पदिय जिम्मेवारी पालना गर्दा सदैव राष्ट्र र जनताको बृहत्तर हितलाई ध्यानमा राखी गर्नेछौं ।

(घ) कुनै पनि व्यक्ति वा निकायले जनतामा निहित सार्वभौमसत्ता, राष्ट्रिय एकता, स्वाधीनता, सामाजिक, धार्मिक, सांस्कृतिक तथा ऐतिहासिक सौहार्दतामा आँच पुऱ्याउने गरी कार्य गरेमा त्यस्तो कार्य निरुत्साहित गर्नेछौ ।

३.२. संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीचको सुसम्बन्धमा जोड दिदै,

(क) पदाधिकारीहरूले संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीचको सुसम्बन्ध, कार्यअधिकारक्षेत्र, कार्य प्रणाली वा संस्थागत प्रबन्धमा कुनै आँच पुऱ्याउन वा दखल दिन वा अन्तरसरकार सम्बन्धमा खलल पार्ने कुनै क्रियाकलाप गर्न वा वक्तव्य वा प्रकाशन वा प्रचार प्रसार गरिनेछैन ।

(ख) कुनै पनि आधारमा स्थानीय तहका बासिन्दाहरूलाई भेदभाव गर्ने वा समान सुरक्षा, सेवा सुविधा र संरक्षणबाट बञ्चित गरिने छैन । तर महिला, बालबालिका अपांगता भएका व्यक्ति, दलित जेष्ठ नागरिक लगायत पछि परेको वर्ग, क्षेत्र तथा समुदायको हकहितका लागि बिशेष व्यवस्था गर्न प्रतिबद्ध रहनेछौ ।

(ग) अन्तर स्थानीय तह तथा अन्तर सरकार बस्तु वा सेवाको निर्वाध आवागमनलाई कुनै बाधा गरिने वा भेदभाव गरिनेछैन ।

३.३ संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन प्रणाली, स्वशासन र स्वयत्त शासन , संघ , प्रदेश र स्थानीय तहबाट राज्यशक्तिको प्रयोग तथा विश्वव्यापी मानव अधिकार र मौलिक अधिकारका मान्य सिद्धान्तको प्रबर्द्धन गर्न ।

(क) जनतामा निहित सार्वभौमसत्ता, स्वशासन तथा स्वायत्त शासन, संघ , प्रदेश र स्थानीय तहबाट राज्यशक्तिको प्रयोग, संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रका मान्य सिद्धान्तलाई उच्च सम्मान र आत्मसात गरिनेछ ।

(ख) संघीय लोकतान्त्रिक प्रणाली, स्थानीय स्वायत्तता र तल्लो तहमा अधिकारको विकेन्द्रीकरणका सिद्धान्त तथा नीतिलाई अनादर गर्ने, जनताप्रतिको उत्तरदायित्वलाई अस्वीकार गर्ने, अबहेलना गर्ने अन्तरसरकार सम्बन्ध एंव स्थानीय तहहरू र साझेदार संघ संस्थासंगको कानुन बमोजिमको सम्बन्ध

मा खलल पर्ने जस्ता कुनै लेख, समाचार, भाषण, वक्तव्य, प्रकाशन वा प्रसारण गर्नु वा गराउनु हुँदैन, तर यस कुराले उल्लेखित विषयमा अनुसन्धानमुलक कुनै लेख रचना प्रकाशीत गर्न र सो अनुरूप धारणा राख्न रोक लगाएको मानिने छैन ।

३.४ साधन श्रोतको पूर्ण सदुपयोग गर्न :

(क) कानून बमोजिम आफुले पाउने सेवा सुविधाबाहेक स्थानीय तहको साधन, श्रोत, नगद वा जिन्सी कुनै पनि प्रकारको मास्न, उपभोग गर्न र दुरुपयोग गर्नु गराउनु हुँदैन ।

(ख) कुनै पनि पदाधिकारीले सार्वजनिक स्रोतको प्रयोग गर्दा अधिकतम सदुपयोग र उत्पादनशील कार्यमा प्रयोग गर्नु पर्नेछ ।

३.५ आफ्नो जिम्मेवारीको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न गराउन,

(क) कुनै पनि पदाधिकारीले कानूनले तोकिए बमोजिमका पदाधिकारीहरुलाई पूर्व जानकारी नदिई आफ्नो सेवा दिने स्थान छोडी अन्यत्र जानु हुँदैन ।

(ख) पदाधिकारीले प्रचलित कानूनमा ताकिएभन्दा बढी समयका लागि आफ्नो कार्यक्षेत्र छोड्नु पर्दा वा कार्यक्षेत्र भन्दा बाहिर जानु पर्ने भएमा कानूनले तोके बमोजिमका जनप्रतिनिधि वा पदाधिकारीलाई आफ्नो पदको अख्तियारी नदिई जानु हुँदैन ।

३.६ गैर कानुनी आश्वासनलाई निरुत्साहित गर्न ।

(क) संविधान तथा प्रचलित कानूनले दिएको अधिकार क्षेत्रभन्दा बाहिरका काम गरिदिन्छु भनी कसैलाई आश्वासन दिनु हुँदैन ।

(ख) कानून बमोजिम गर्नुपर्ने काम गर्न वा सेवा दिनका लागि आनाकानी वा ढिलाई गर्ने, जानीजानी अनावश्यक झन्झट थप्ने वा आफ्नो अधिकारक्षेत्र बाहिरको काम गरिदिने वा गराई दिनेछु भनी आश्वासन वा भरोसा पर्ने कुनै काम गर्नु वा गराउनु हुँदैन ।

(ग) स्थानीय तहका पदाधिकारीहरुले ऐनले तोकिएको योजना तर्जुमा प्रकृयाको जानकारी नदिई कुनै व्यक्ति, संस्था वा समुदायलायलाई स्थानीय तहको योजना बाहेकका कुनै कार्यक्रम वा योजना स्वीकृत गरिदिने वा गराईदिने आश्वासन दिनु हुँदैन ।

(घ) आफ्नो लागि वा अरु कसैको लागि अनुचित लाभ पुग्ने गरी पदको दुरुपयोग गर्ने कार्य गर्नु गराउनु हुदैन ।

३.७ राजनीतिक आस्थाका आधारमा भेदभावपूर्ण कार्य नगर्न दृढ रहदै ,

(क) राजनीतिक आस्था वा विचारका आधारमा कार्यपालिका वा सभाका सदस्यहरू व कर्मचारीहरू वा सेवाग्राही तथा आम नागरिहरूसंग तेरो मेरोको भावना राखी कुनै कार्य गर्नुःगराउनु हुदैन ।

(ख) आफु सम्बद्ध राजनीतिक दल वा सम्बद्ध कुनै निकाय वा संघसंस्थालाई मात्र लाभ पुग्ने वा सुविधा हुने गरी कुनै निर्णय वा योजना वा कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछैन ।

३.८ सामाजिक सौहार्दता र समावेशीकरणप्रति दृढ संकल्पित रहदै,

(क) सामाजिक सदभाव तथा सौहार्दता (प्रेम) खल्बल्याउन नहुने : विभिन्न जात जाति ,धर्म,वर्ग, क्षेत्र, सम्प्रदायबिच सामाजिक सदभाव र सौहार्दता खल्बल्याउने कुनै काम वा अन्य कुनै व्यवहार गर्नु वा गराउनु हुदैन । कुनै सम्प्रदायबीचको सु-सम्बन्धमा खलल पर्ने गरी क्रियाकलाप गर्नु गराउनु र प्रचार प्रसार गर्नु गराउनु हुदैन ।

(ख) छुवाछुतलाई प्रश्रय दिने व्यवहार गर्नु हुदैन । कुनै बिचार ब्यक्ति गर्दा जातीय ,धार्मिक,सांस्कृतिक वा सामाजिक विद्वेष वा धार्मिक भेदभाव जनाउने खालका काम कुरा गर्ने वा उखान टुक्का प्रयोग गर्ने वा कुनै जाती ,धर्म, संस्कृति वा समुदायको स्वाभिमानमा धक्का लाग्ने वा आघात पुग्ने खालका शब्द/वाणीहरूको प्रयोक्त गर्नु हुदैन ।

(ग) कुनै पनि जातजाति, धर्म, वर्ण, लिङ्ग आदिका आधारमा भेदभाव गर्नु हुदैन तथा सबै समुदायका कानुनी हकहित र मौलिक संस्कृतिप्रति बोली र व्यवहार दुबै तवरबाट प्रतिकुल असर पर्ने गरी कार्य गर्नु गराउनु हुदैन ।

(घ) कुनै पनि समुदायको परम्परा देखिको धर्म अवलम्बन गर्ने धार्मिक स्वतन्त्रताको सम्मान गर्नु पर्नेछ । तर आफ्नो क्षेत्रभित्र कसैको धर्म परिवर्तन गर्ने गराउने कुनै पनि क्रियाकलाप हुन दिनुहुदैन ।

(ड) कुनै विदेशी नागरिक वा संस्थाले नेपालको सभ्यता, नेपाली जनताबीचको सदभाव बिगार्ने वा भडकाउने काम गरेको वा गर्न लागेको जानकारी भएमा तत्काल सम्बन्धित निकायमा सूचित गर्नु पर्नेछ ।

३.९ पदाधिकारीबीच कार्यजिम्मेवारीको न्यायोचित बाँडफाँड गर्न :

(क) पदाधिकारीहरूबीच जिम्मेवारी, अधिकार वा सुविधा वा दायित्वको बाँडफाँड गर्दा राजनीतिक दलसँगको सम्बद्धता वा राजनीतिक आस्था वा महिला वा पुरुष वा सामाजिक समावेशीकरणका आधारमा भेदभाव गर्नु हुदैन ।

तर कानून बमोजिम विशेष जिम्मेवारी र अवसर दिनका लागि उल्लेखित प्रावधानले रोक लगाएको मानिने छैन ।

३.१० कसैको स्वाभिमान र अस्तित्वमा कुनै आँच आउन नदिने ,

(क) पदाधिकारीले सबैसँग शिष्ट र मर्यादित बाणी तथा शब्दको प्रयोग गर्नुपर्नेछ । शालिन र स्वभाविक सामाजिक आचारहरू गर्नुपर्नेछ । जनतासंग हार्दिक, नम्र, र आदारपूर्वक व्यवहार गर्नुपर्नेछ ।

(ख) पदाधिकारीबाट कार्यपालिका र सभाका सदस्यहरू, स्थानीय तहमा कार्यरत कर्मचारीहरूमा एक अर्काप्रति झुठा लाञ्छना लगाउने, रिस राग द्वेष राख्ने तथा एक अर्काको बिषयमा अप्रासांगिक टिकाटिप्पणी गर्नु वा अतिसयोक्तिपूर्ण अभिव्यक्ति दिईनेछैन ।

(ग) पदाधिकारीले निर्वाचित जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, सेवाग्राहीप्रति राम्रो व्यवहार र शिष्ट भाषाको प्रयोग गर्नेछन ।

(घ) पदाधिकारी संस्थागतरूपमा कुनै धारणा व्यक्ति गर्दा स्थानीय तह, यसका निर्णयहरू वा कुनै पदाधिकारी वा कर्मचारीलाई होच्याउने वा अनादर गर्ने भाषा वा अभिव्यक्ति दिनु वा दिन लगाउनु हुदैन ।

(ड) पदाधिकारी तथा कर्मचारीबीच एक अर्काको काम पेशागत मर्यादा र कार्यगत स्वायत्तताको सम्मान गर्ने वातावरण सिर्जना गर्नु पर्नेछ ।

(च) पदाधिकारीहरूले एकअर्काको व्यक्तिगतरूपमा टिका टिप्पणी गर्नु हुँदैन तर पदाधिकारीको कामसँग सम्बन्धित विषयमा स्वस्थरूपमा एक अर्काको कमी कमजोरी तथा सबल पक्षहरूलाई औँल्याउन कुनै बाधा पुग्ने छैन ।

(छ) पदाधिकारीहरूले एक अर्काको विषयमा सकारात्मक तवरले छलफल गर्ने, सुझाव दिने, आलोचना तथा टिप्पणीहरू राख्नुपर्ने र एक अर्काकालाई पदीय काम गर्नमा सहयोग, उत्साह र प्रेरणा प्रदान गर्नुपर्नेछ ।

३.११ सामाजिक मान्यता विरुद्धका आचारहरू निरुत्साहित गर्दै ,

(क) कार्यालय समयमा वा पदीय कामका सिलसिलामा मादक वा लागु पदार्थको सेवन गर्नु हुँदैन । कार्यालय हातभित्र तथा सार्वजनिक सभा,समारोह, बैठक, आदि स्थानहरूमा मद्यपान, धुम्रपान, खैनी, सुर्ति, गुट्का वा पान सेवन गर्नु हुँदैन ।

(ख) अन्धविश्वास, अपसंस्कृति, रुढीवादजस्ता पुरातन एवम् अबैज्ञानीक मान्यता तथा चालचलन विरुद्धको सामाजिक रूपान्तरण प्रक्रियामा सक्रिय सहभागीता जनाउनु पर्छ ।

(ग) पदाधिकारीहरूले सार्वजनिक स्थल तथा खुला ठाँउमा जुवा, तास, खेल्ने बाजी लगाउने आदि जस्ता व्यवहारहरू गर्नु हुँदैन ।

(घ) पदाधिकारीले कानूनतः मानव अधिकारको हनन ठहरिने, कानूनले बन्देज लगाएका तथा सभा वा कार्यपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र सामाजिक मर्यादा विपरितका भनी तोकेका समुदायमा प्रचलित कुरीतिहरूले बढावा पाउने व्यवहार गर्नु हुँदैन ।

(ङ) विभिन्न जातजाति वा धर्म सम्प्रदायका प्रचलित सामाजिक संस्कारहरू जस्तै : विवाह, ब्रतबन्ध, पास्नी,जन्मोत्सव, भोज आदिमा समुदायमा गलत प्रतिस्पर्धाको भावना ल्याउने खालका तडक भडक गर्नु हुँदैन र तडकभडक गर्न अरुलाई प्रोत्साहान गर्नु हुँदैन ।

(च) पदाधिकारीको हैसियतले कुनै निर्णय गर्दा राजनीतिक, सामाजिक, आर्थिक वा कुनै पनि आधारमा तेरोमेरो भन्ने पक्ष नलिई तटस्थ भुमिका निर्वाह गर्नुपर्दछ ।

(छ) लिङ्ग, उमेर, भाषा, धर्म, आर्थिक, अवस्था आदिका आधारमा भेदभाव जनाउने गरी अरुको सामाजिक संस्कार वा वर्गीय हकहितका विषयहरूमा नकरात्मक टिप्पणी गर्नु हुँदैन ।

(ज) पदाधिकारीले आफ्नो क्षेत्रभित्र विद्यमान सामाजिक कुरिति तथा कुसंस्कारका रूपमा रहेका बालविवाह, बहुविवाह, लैंगिक हिंसा, छाउपडी, बोकसा, बोकसी, दहेज दाईजो, छुवाछुत, जातिगत, उचनीचता, व्यक्तिगत घटना दर्ता नगर्ने प्रवृत्ति, खोप नलगाउने अवस्था, खुला दिशा आदि जस्ता प्रथा प्रचलनलाई निर्मूल गर्न लागि पर्नु पर्नेछ ।

३.१२ स्थानीय तहबाट प्रदान गर्ने सेवा, सुविधा, निर्णय प्रक्रिया र सूचिनामा जनताको पहुँच बढाउन

(क) प्रत्येक नागरिकलाई सरोकार हुने सेवा सुविधा र निर्णयकबारे सूचना माग भएमा उपलब्ध गराउनु पर्ने छ । तर प्रचलित कानून तथा आचारसंहितामा उल्लेख भएको तरिकाले बाहेक कुनै पदाधिकारी, व्यक्तिल वा समुहलाई आर्थिक कारोवारमा लाभ वा हानी पुग्ने वा कसैको सम्पत्ति वा जीउ-ज्यानमा हानी नोक्सानी पुग्ने सूचनाहरु र गोप्य राख्नु पर्ने कुरा प्रसारण वा सार्वजनिक गर्नु वा गराउन वा उपलब्ध गराउनु हुदैन ।

(ख) शान्ति सुरक्षा, राष्ट्रिय अखण्डता, समुदायहरुको सौहार्द सम्बन्धमा खलल पर्ने खाले सूचनाहरु सार्वजनिक गर्नु वा गराउनु हुदैन ।

३.१३ वदनियत तथा अनधिकृत काम गर्न गराउनबाट रोक्न ,

(क) प्रचलित कानून बमोजिम आफुलाई प्राप्त अधिकारको प्रयोग गर्दा वदनियत वा स्वेच्छाचारीरूपमा गर्नु वा गराउनु हुदैन । यस्तो अधिकारको प्रयोग खुला एवं सहभागितामुलक रूपमा छलफल गरी गर्नु पर्नेछ ।

(ख) आफु वा अन्य कुनै व्यक्ति वा संस्थाबाट अन्य पदाधिकारी वा कार्यालयःसंघसंस्था वा कर्मचारी वा व्यक्तिलाई अनधिकृत काम गराउनु हुदैन ।

३.१४ लैकिङ्ग समानताको प्रवर्द्धन गर्दै ,

(क) कसैलाई लिङ्गको आधारमा भेदभाव झल्कने कुनै कार्य गर्नु हुदैन । लिङ्गको आधारमा कसैको क्षमतामाथि आँच आउने गरी कुनै कामकाज गर्न, नीति, कानून वा संरचना बनाईनेछैन ।

(ख) फरक लिङ्गका पदाधिकारी, कर्मचारी, सेवाग्राही तथा आम नागरिप्रति अस्वस्थ आलोचना गर्ने, जिस्क्याउने तथा उनीहरूको मनोबल घटाउने खालका अभिव्यक्ति दिने, दिल लगाउने वा कुनै पनि माध्यमबाट कुनै यौनजन्य दुराशय हुने खालका कुनै कामकारवाही गर्न गराउन वा यौनजन्य अस्लिल तस्विरहरू प्रकाशीत गर्ने, प्रदर्शन गर्ने, आशय देखाउने, अनुचित लाभका दृष्टिले काममा अल्झाउने जस्ता हैरानी पार्ने व्यवहार गर्नु वा गराउनु हुदैन ।

(ग) लेखेर, बोलेर, भाषण गरेर वा जुनसुकै माध्यमबाट पनि महिला तथा पुरुषबीचमा भेदभाव जनाउने खालका काम वा व्यवहार गर्न वा उखान टुक्का, थेंगो वा शब्दहरूको प्रयोग गर्नु गराउन हुदैन ।

(घ) लैङ्गिक आधारमा भएका घरेलु हिंसा र भेदभावका घटनाहरूलाई लुकाउने र गोप्य राख्ने कार्य गर्ने वा सहयोग पुऱ्याउन गर्नु गराउन हुदैन ।

३.१५ बालबालिकाको सर्वाङ्गिक विकास र हकहिप्रति सचेत रहदै :

(क) बालबालिकाको सार्थक सरोकारका बिषय तथा विकास र शासन प्रक्रियामा बालबालिकाको सार्थक सहभागितालाई होच्याउने वा अवमूल्यन गर्ने विचार, अभिव्यक्ति दिन वा त्यस्तो व्यवहार गर्न गराउन हुदैन ।

(ख) आफ्नो परिवारमा बालश्राम वा बालशोषणलाई संरक्षण वा प्रोत्साहन हुने कुनै किसिमका क्रियाकलाप गर्न गराउन पाईदैन ।

४. सार्वजनिक सम्पत्तिको प्रयोग तथा सुविधा सम्बन्धी आचारहरू : सार्वजनिक सम्पत्तिको प्रयोग तथा सुविधा देहायका आचारहरू पालना गर्न प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछौं ।

४.१ पदाधिकारी तथा कर्मचारीको सुविधाका लागि छुट्याईएको सेवा सुविधा वा भत्ता आफ्नो आन्तरिक श्रोतको कति अंश हुन आउछ भन्ने एकीन गरी सभामा छलफल गरी आम नागरिकलाई जानकारी दिई किफायति रूपमा न्यूनतम सुविधाको व्यवस्था गरिनेछ ।

४.२ पदाधिकारीले कानून बमोजिम तथा कार्यालयको काममा बाहेक स्थानीय तहको मानवीय, आर्थिक वा भौतिक साधन श्रोतको आफु वा अन्य कुनै व्यक्तिबाट प्रयोग वा उपयोग गर्नु वा गराईनेछैन ।

४.३ आफ्नो पदीय ओहदाको आधारमा कुनै समिति, संस्था वा व्यक्तिहरूबाट निजी सेवा तथा सुविधाहरू लिन वा लिन लगाईने छैन ।

४.४ स्थानिय तहको सेवा प्राप्त गरे वा सार्वजनिक सम्पत्तिको प्रयोग गरेवापत पदाधिकारी, कर्मचारी वा अन्य कुनै व्यक्ति वा संस्थाले कानुन बमोजिम तिर्नु बुझाउनु पर्ने कर, शुल्क, सेवा शुल्क दस्तुर, भाडा बुझाउनुबाट छुट लिनेदिने गरी निर्णय गर्नु वा गराउनु हुदैन ।

४.५ स्थानीय तहका पदाधिकारीहरूले आफुले प्राप्त गर्ने सुविधाहरूको विवरण आम जानकारीका लागि स्थानीय तहमार्फत सार्वजनिक गर्नुपर्नेछ ।

५. नीति निर्माण, योजना तर्जुमा र निर्णय गर्दा पालन गर्नुपर्ने आचारहरू : नीति निर्माण, योजना तर्जुमा र निर्णय गर्दा देहायका आचरणहरूको पालन गर्न गराउन देहाय बमोजिम गरिनेछ ।

५.१ निर्णय प्रकृत्यामा भाग लिनु पूर्व बैठकमा जानकारी दिनुपर्ने : (१) पदाधिकारीले आफु समेत संलग्न भई कुनै निर्णय गर्नुपर्ने बैठकमा छलफलमा भाग लिनुपूर्व देहाय बमोजिमका सूचनाहरू सम्बन्धित भए सो दिनुपर्नेछ :

(क) स्थानीय तहको भर्ना प्रकृत्या, खरीद बिक्री वा ठेक्कापट्टाको निर्णय प्रकृत्या, कुनै किसिमको दण्ड जरिवाना वा मिनाहा गर्ने निर्णय प्रकृत्या, कुनै पक्षसंगको सम्झौताको म्याद थप वा खारेजका बिषयमा वा त्यस्तै कुनै निर्णय गर्नुपर्ने बिषयसँग सम्बन्धित व्यक्तिसँग आफ्नो कुनै स्वार्थ वा रिसिवी वा लेनदेन वा अन्य कुनै प्रकारको नाता सम्बन्ध रहेको भए सो कुरा,

(ख) स्थानीय तहको निती निर्णयबाट प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षरूपमा लाभ वा हानी हुने व्यक्ति, संस्था पक्ष वा कम्पनीसँग लिनुदिनु भए सोको विवरणहरू,

(ग) कुनै पेशा वा व्यवशायिक संघसंस्थामा पदाधिकारीको प्रतिनिधित्व, लगानी, शेयर, हित वा स्वार्थ भए सोको विवरण र त्यस्तो काममा लगाउने संस्था सम्बन्धी विवरण,

(२) यदि कुनै पदाधिकारीको निर्णय गर्नुपर्ने पक्ष वा बिषयमा सम्बन्ध रहेछ भने बैठकको अध्यक्षले त्यस्तो पदाधिकारीलाई बैठकको निर्णय प्रकृत्यामा तटस्थ रहन वा भाग नलिनका लागी निर्देश गर्नु पर्ने ।

(३) पदाधिकारीलाई कुनै विकास निर्माण कार्यको लागि गठन हुने उपभोक्ता समितिमा रही कार्य गर्नु हुदैन ।

५.२ सहभागितामुलक तथा पारदर्शीरूपमा नीति निर्माण र निर्णय गर्ने :

(क) पदाधिकारीहरूले योजनाको छनौट, प्राथमिकरण, कार्यान्वयन, अनुगमन, मुल्यांकनका विषयहरूमा लाभग्राही, उपभोक्ता तथा सरोकारवाला र समुहको व्यापक सहभागिता र प्रतिनिधित्व गराएर निर्णय गर्नुपर्नेछ ।

(ख) स्थानीय तहबाट निर्णय दिनुपर्ने विषयहरू, नियुक्ति वा सेवा सुविधा दिने वा लिने विषयका कुराहरू परदर्शीरूपमा गर्नुपर्नेछ ।

(ग) स्थानीय तहका बैठकहरू आम जनताका लागि खुला गर्न उचित प्रकृयाहरू निर्धारण गर्नु पर्नेछ ।

(घ) निर्णय गर्दा कानूनले तोकेको अवधिभित्र निर्णय गर्नुपर्नेछ । कानूनले समय नतोकेको अवस्थामा विषयको प्रकृति हेरी यथासम्भव छिटो र उपयुक्त समयावधिभित्र निर्णय गर्नुपर्नेछ ।

तर कुनै कारणले निर्णय गर्न लाग्ने समयावधि लम्बिने भएमा वा निर्णय गर्न नसकिने भएमा सोको तथ्यपूर्ण जानकारी सम्बन्धित पक्षलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(ङ) पदाधिकारीले नागरिक वा सेवाग्राहिलाई नअल्याउने गरी स्पष्ट राय तथा सल्लाह दिनुपर्नेछ

६. पुरस्कार, उपहार, दान, चन्दा वा निजी सेवा, सुविधा र लाभ ग्रहण सम्बन्धी आचरण: पुरस्कार, उपहार, दान, चन्दा वा निजी सेवा, सुविधा र लाभ ग्रहण सम्बन्धमा देहायका आचारहरूको पालन गर्न गराउन प्रतिवद्ध रहदै ।

(क) कानून बमोजिम आफ्नो कर्तव्य निर्वाह गर्ने सिलसिलामा कसैबाट कुनै प्रकारको नगद वा सेवा सुविधाको रूपमा उपहार, पुरस्कार, चन्दा लिनु हुदैन । त्यस्तो सेवा सुविधा दिनका लागि वाध्य पार्ने कुनै व्यवहार गर्नु वा गराउनु हुदैन ।

(ख) स्थानीय तहसँग कुनै खास विषयमा स्वार्थ निहित भएको वा सम्भाव्य स्वार्थ भएको कुनै पनि व्यक्तिबाट कुनै प्रकारको मैत्री व्यवहार र आमन्त्रण, भोज, भतेर, खानपिन, मनोरञ्जन, वसोवास, सुविधा भाडा सुविधा आदि लिनु वा दिनु हुदैन ।

(ग) पदाधिकारीहरूले आफ्नो स्थानीय तहलाई जानकारी नदिई कुनै व्यक्ति, संस्था वा निकायबाट दान, वक्सिस, चन्दा, उपहार स्वीकार गर्नु हुँदैन ।

७. विकास साझेदारी, गैर सरकारी संस्था, सामुदायिक संघसंस्था, निजि क्षेत्रसँगको साझेदारी सम्बन्धी
आचरण : विकास साझेदारी, गैर सरकारी संस्था, सामुदायिक संघसंस्था, निजि क्षेत्रसँगको साझेदारी गर्दा देहायको आचारहरूको पालन गर्न प्रतिबद्ध रहदै ।

(क) विकास साझेदारी, गैर सरकारी संस्था, सामुदायिक संघसंस्था, निजि क्षेत्रसँग संस्थागत सम्बन्ध र समन्वय प्रबर्द्धन गरिनेछ । वयक्तिगत लाभहानीका आधारमा व्यवहार गरिनेछैन ।

(ख) विकास साझेदारी, गैर सरकारी संस्था, सामुदायिक संघसंस्था, निजि क्षेत्रसँगको आफ्नो क्षेत्रभित्रको योजना, कार्यक्रम, बजेट तथा प्रतिवेदन कार्यलाई एकीकृत रूपमा अगाडी बढाईनेछ ।

८. निष्पक्षता, सम्मान र कदरपूर्ण व्यवहार सम्बन्धी आचरणहरू : पदाधिकारीले आफ्नो कार्यसम्पादन गर्दा

निष्पक्षता, सम्मान र कदरपूर्ण रूपमा गर्न देहायका आचारहरूको पालन गरिनेछ ,

(क) स्थानीय तहको संस्थागत एवं कार्यगत स्वतन्त्रता र निष्पक्षता अभिवृद्धि गर्न प्रयत्नशील रहने ।

(ख) पदाधिकारीले पदीय कर्तव्य निर्वाह गर्दा वाह्य वा आन्तरिक क्षेत्रबाट प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षरूपले आउने प्रवाह, प्रलोभन, दवाव, भनसुन, धम्की, आग्रह आदिबाट प्रेरित वा प्रभावित नभई कार्य सम्पादन गर्ने ।

(ग) आफ्नो पदीय कर्तव्य पुरा गर्दा मोलाहिजा नराखी निर्भिक र स्वतन्त्रतापूर्वक कार्य सम्पादन गर्ने गराउने ।

(घ) कुनै कर्मचारीलाई कार्यसम्पादनको सिलसिलामा अनुचित प्रभाव पार्न वा दवाव नदिने ।

(ङ) प्रचलित कानूनले निषेध गरेको कुनै कार्य गर्न वा गराउनु नहुने ।

(च) कर्तव्य पालना गर्दा जानकारीमा आएको कानून बमोजिम गोप्य राख्नु पर्ने विषय वा कागजात वा व्यहोरा प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपबाट प्रकाशन गर्न वा गराउन नहुने ।

(छ) पदाधिकारी आफुले गर्ने काम निर्धारित समयभित्र सम्पादन गरिनेछ । कानून बमोजिम सम्पादन गर्नुपर्ने काम समयभित्रै सम्पन्न नगरी आफुले गर्ने काम पन्छाइने छैन ।

९. अन्य आचरणहरूको पालना : पदाधिकारीका अन्य आचरणहरू देहाय बमोजिम गर्न प्रतिबद्ध रहन्छौ ।

(क) आफ्नो सम्पत्तिको विवरण तोकिएको समयभित्र सम्बन्धित निकायमा बुझाई सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ ।

(ख) स्थानीय तहको काममा कुनै प्रकारको असर पर्न सक्ने गरी संविधान र प्रचलित कानून विपरित हुने गरी स्थानीय तहको स्वीकृती बिना कसैबाट कुनै प्रकारको दान, दातव्य, कोसेली, उपहार, आफुले स्वीकार गर्नु र आफ्नो परिवारको कुनै सदस्यलाई त्यस्तो विषय स्वीकार गर्न लगाउनु हुदैन । विदेशी सरकार वा प्रतिनिधिबाट कुनै उपहार प्राप्त हुन आएमा स्थानीय तहमा सो कुराको सूचना दिई निर्णय भए बमोजिम गर्नु पर्नेछ ।

(ग) स्थानीय तहको पूर्व स्वीकृति बिना कुनै कामको निमित्त कुनै किसिमको चन्दा माग्न वा त्यस्तो चन्दा स्वीकार गर्न वा कुनै किसिमको आर्थिक सहायता लिनु हुदैन ।

(घ) नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकार वा स्थानीय तहको काम कारवाहिमा प्रतिकूल प्रभाव पर्ने गरी कुनै पत्रपत्रिकामा आफ्नो वास्तविक वा काल्पनिक नामबाट वा वेनामी कुनै लेख प्रकाशन गर्न अनलाईन समाचार मात्तयम वा सामाजिक सञ्जाल वा रेडियो वा टेलिभिजनद्वारा प्रसारण गर्न गराउन हुदैन ।

(ङ) नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकार वा स्थानीय तहको नीतिको विरोधमा सार्वजनिक भाषण दिन वा कुनै वक्तव्य प्रकाशन गर्न हुदैन ।

(च) मुलुकी ऐन बिहावारीको महलको विपरित हुने गरी विवाह गर्न गराउन हुदैन ।

(छ) विदेशी मुलुकको स्थायी बसोबास तथा डि.भी.को लागि आवेदन गर्नु हुदैन ।

(ज) पदाधिकारीको पदीय मर्यादामा आंच आउने गरी कुनै समुह वा व्यक्तिसँग कानून विपरित वार्ता गर्ने, सम्झौता गर्ने कार्य गर्नु गराउनु हुदैन ।

भाग -३

प्रचलित कानून बमोजिम पालन गर्नुपर्ने आचारहरू :

१० प्रचलित कानूनको प्रभावकारी कार्यान्वयन : (१) नेपालको संविधान, प्रचलित संघिय तथा प्रदेश कानून, अदालतको निर्णय वा आदेश तथा कानून बमोजिम संघ वा प्रदेशले दिएको निर्देशनको सम्मान र पालना गर्न र सोको तत्परतापूर्वक प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

(२) प्रचलित कानून बमोजिम पदाधिकारीहरूको सम्पत्ति विवरण बुझाउने तथा सार्वजनिक गरिनेछ ।

(३) पदाधिकारीले प्रचलित कानून बमोजिम स्थानीय तहको बेरुजु तथा पेशकी फछ्यौटको कार्यमा जिम्मेवारी बहन गर्नु पर्नेछ ।

११. अख्तियार दुरुपयोग तथा भ्रष्टाचार निवारण सम्बन्धी कानूनको कार्यान्वयनमा सहयोग : (१) स्थानीय तहका पदाधिकारीहरूले प्रचलित कानून बमोजिम भ्रष्टाचार वा अख्तियारको दुरुपयोग हुने किसिमका आचारहरू गर्नु वा गराउनु हुदैन ।

(२) स्थानीय तहका पदाधिकारीले स्थानीय तहमा प्रचलित कानून बमोजिम अख्तियारको दुरुपयोग ठहरीने कुनै काम वा व्यवहार भएमा सम्बन्धित निकायमा जानकारी दिनु पर्नेछ र सम्बन्धित निकायबाट हुने छानविन, अनुसन्धान तथा जाँचबुझमा सहयोग गर्नु पर्नेछ ।

(३) पदाधिकारीले आफुले थाहा पाएको भ्रष्टाचार मानिने कार्यहरूको सूचना दिने र लिने गर्नु पर्दछ त्यस्तो सूचना लुकाउन सहयोग गर्नु हुदैन ।

(४) पदाधिकारीले आफ्नो कार्यसम्पादन गर्दा स्वार्थको द्वन्द देखिन सक्ने बाह्य क्रियाकलाप, रोजगारी, लगानी, सम्पत्ति, उपहार वा लाभ लगायतका कुराहरू बारे स्पष्ट गरी कार्य सम्पादन गर्नु पर्दछ ।

(५) भ्रष्टाचारबाट आर्जित सम्पत्ति राख्ने, लुकाउने तथा प्रयोग गर्ने जस्ता कार्यलाई दुरुत्साहन गर्नु पर्दछ ।

(६) भ्रष्टाचारबाट आर्जित सम्पत्तिको खोज तलास, रोक्का, स्थानान्तरण, नियन्त्रण, जफत एवं फिर्ता सम्बन्धी कार्यमा सहयोग पुऱ्याउनु पर्दछ ।

(७) पदाधिकारीले आफुले र आफ्नो परिवारको नाममा कुनै जायजेथा खरिद गर्दा सार्वजनिक गरेर गर्नु पर्नेछ ।

१२. निर्वाचन आचारसंहिताको पालन गर्नुपर्ने : (१) स्थानीय तहका जनप्रतिनिधिहरूले निर्वाचनका बखत पालन गर्नुपर्ने आचारहरू निर्वाचन आयोगले तोके बमोजिम पालना गर्नु पर्नेछ ।

(२) स्थानीय निकायका पदाधिकारीहरूले निर्वाचन आचारसंहिताको प्रभावकारी कार्यान्वयन तथा पालना गर्न गराउन सहयोग गर्नुपर्नेछ ।

(३) स्थानीय तहका पदाधिकारीहरूले आफ्नो ओहदाको आधारमा प्राप्त सुविधाहरू निर्वाचन प्रचार प्रसार वा सोसँग सम्बन्धित प्रयोजनाका लागि आफु वा अरु कसैबाट प्रयोग गर्न वा प्रयोग गराउनको लागि दिनु हुदैन ।

(४) निर्वाचन प्रयोजनका लागि यस्तो सुविधा दिन वा लिनका लागि स्थानीय तहहरूबाट संस्थागत रूपमा कुनै निर्णय गर्नु वा गराउनु समेत हुदैन ।

१३. आचारसंहिताको कार्यान्वयन तथा सार्वजनिकीकरणका लागि आवश्यक व्यवस्था गर्नुपर्ने : (१) आचारसंहिताको कार्यान्वयन तथा सार्वजनिकीकरणका लागि देहायमा उल्लेखित व्यवस्थाहरू गरिनेछ

(क) आचारसंहिताको कार्यान्वयन समितिको व्यवस्था गरिने : कार्यपालिकाले अध्यक्ष वा प्रमुख वा कार्यपालिकाले तोकेको सदस्यको संयोजकत्वमा आचारसंहिता कार्यान्वयन समिति गठन गरिनेछ । सो समितिले नियमित रूपमा आचारसंहिता कार्यान्वयनको पक्षलाई सहयोग पुर्याई कार्यपालिकाको बैठकमा नियमित प्रतिवेदन दिनु पर्नेछ ।

(ख) अनुगमन समितिलाई सहयोग पुर्याउनु पर्ने : यस आचारसंहिताको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि अनुगमन समितिलाई आवश्यक पर्ने सहयोग उपलब्ध गराईनेछ ।

(२) पदाधिकारीले आफ्नो कार्यविभाजन तथा कार्यसम्पादन नियमावलीको व्यवस्था बमोजिम जवाफदेही, पारदर्शी सेवा प्रवाहको प्रबन्ध गर्न देहाय बमोजिम गर्न गराउन आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ

।

(क) नागरिक वडापत्र बमोजिम कार्यसम्पादन गर्नुपर्ने, नागरिक वडापत्र सम्बन्धित सबैको जानकारीका लागि सबैले देखे टाँउमा टाँस गर्नु गराउनु पर्नेछ ।

(ख) स्थानीय तहले नागरिक वडापत्रमा उल्लेख भए अनुसार छिटो छरितो सेवा प्राप्त नभएमा सो उपर गुनासो सुनुवाई हुने र छानबिनबाट सेवाग्राही पक्षलाई कुनै क्षति वा हैरानी व्यहोर्नुपरेको देखिएमा पिडित पक्षलाई उचि उपहार र क्षतिपूर्ति उपलब्ध हुने व्यवस्था गर्नु गराउनु पर्नेछ ।

(३) कुनै पनि पदाधिकारीले आफुकहाँ आएको गुनासो तत्कालै सुन्ने व्यवस्था मिलाई फछ्यौट गर्नुपर्नेछ ।

भाग -४

आचारसंहिताको पालन गर्ने गराउने व्यवस्था

१४. आचारसंहिता अनुगमन समितिको गठन : (१) कुनै पदाधिकारीले यस आचारसंहिता तथा अन्य प्रचलित संघिय, प्रदेश र स्थानीय कानून बमोजिम पालन गर्नु पर्ने आचारहरु उल्लंघन गरे, नगरेको सम्बन्धमा जाँचबुझ तथा अनुगमन गर्नका लागि सभाले सभाका सदस्यहरुमध्येबाट देहाय बमोजिमको एक पदाधिकारीको आचारसंहिता अनुगमन समितिको गठन गरिनेछ ।

(क) सभाका सदस्यहरुले आफुमध्येबाट छनौट गरेको एक जना संयोजक

(ख) सभाका सदस्यहरुले आफुमध्येबाट छनौट गरेको कम्तिमा एक जना महिला सहित दुई जना सदस्य

(ग) कार्यकारी अधिकृतले तोकेको स्थानीय तहको एकजना अधिकृत कर्मचारी सचिव

(२) अनुगमन समितिका संयोजक, सदस्य तथा सचिव माथि नै यस आचारसंहिताको उल्लंघनमा उजुरी परी निर्णय गर्नुपर्ने अवस्था भएमा सो बिषयको छलफल, जाँचबुझ तथा निर्णय प्रकृत्यामा नीज सहभागी हुन पाउने छैनन् ।

(३) यस आचारसंहिताको संयुक्त रूपमा उल्लंघन गरेको भनी अनुगमन समितिको संयोजक, सदस्यहरु तथा सचिवमाथि कुनै उजुरी परेकोमा त्यस उपर सम्बन्धित कार्यसमितिले छानबिन गरी त्यसपछि बस्ने बैठकमा पेश गर्नुपर्नेछ ।

(४) अनुगमन समितिका सदस्यहरुको पदावधि दुई वर्षको हुनेछ । यस समितिका सदस्यहरु लगातार दुई कार्यकालभन्दा बढीका लागि निर्वाचित हुन सक्ने छैनन् ।

तर स्थानीय तहको कार्यकाल समाप्त भएको अवस्थामा यस समितिको पदावधि स्वतः समाप्त भएको मानिनेछ ।

१५. अनुगमन समितिको काम, कर्तव्य तथा अधिकार : (१) अनुगमन समितिको काम, कर्तव्य तथा अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(क) कुनै पदाधिकारीले आचारसंहिता उल्लंघन गरे, नगरेको सम्बन्धमा उजुरी परेमा वा जानकारी हुन आएमा सो उपर जाँचबुझ तथा छानविन गर्न सक्नेछ ।

(ख) जाँचबुझ तथा छानविनका सिलसिलामा समाव्हान जारी गर्ने र साक्षी प्रमाण बुझ्ने अधिकार हुने ।

(ग) अनुगमन समितिका सदस्यहरुले स्थानीय तहको सिफारिस तथा आमन्त्रणमा स्थानीय तहको जुनसुकै बैठकमा उपस्थित भई आफ्नो कामका बिषयमा जानकारी दिन सक्नेछन् ।

(२) अनुगमन समितिको कामका लागि आवश्यक जनशक्ति, काम गर्ने ठाँउ, सामग्री तथा उचित बातावरण बनाईदिने जिम्मेवारी सम्बन्धित स्थानीय तहको हुनेछ

१६. अनुगमन समितिको बैठक तथा कार्यविधि : (१) अनुगमन समितिको कार्य संचालन विधि देहायमा उल्लेख भए अनुसार हुनेछ ।

(क) अनुगमन समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार बस्नेछ ।

(ख) अनुगमन समितिको बैठकको निर्णय बहुमतको आधारमा हुनेछ ।

(ग) अनुगमन समितिले कारवाही गर्दा सम्बन्धित पदाधिकारीलाई सफाई पेश गर्ने उचित मौका दिनु पर्नेछ ।

(घ) अनुगमन समितिले जाँचबुझबाट देखिएको विवरण सहितको राय प्रतिवेदन सम्बन्धित कार्यालयमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

(२) अनुगमन समितिको बैठक तथा जाँचबुझ सम्बन्धी अन्य कार्यविधि समिति आफैले तोक्न सक्नेछ ।

१७. अनुगमन समितिका सदस्यहरूको सेवा तथा सविधा : अनुगमन समितिका सदस्यहरूको बैठक भत्ता तथा अन्य सुविधाहरू स्थानीय तहले तोके बमोजिम हुनेछ ।

१८. उजुरी : (१) स्थानीय तहको कुनै पदाधिकारीले पेशागत आचार उल्लंघन गरेकोमा त्यस विषयमा अनुगमन समिति समक्ष उजुरी दिन सकिनेछ ।

(२) माथि (१) बमोजिम दिईने उजुरीमा कुन पदाधिकारीले कुन आचार उल्लंघन गरेको हो सोको आधारमा प्रमाण खुलाउनु पर्नेछ । स्थानीय तहले उजुरी फारामको नमुना बनाई सवैले सजिलै प्राप्त गर्नसक्ने स्थानमा राख्नुपर्नेछ ।

(३) उजुरीको सम्बन्धमा कारवाही माग गर्दा अनुगमन समितिले उजुरीकर्ता सँग थप विवरण वा कागजात माग गर्न सक्नेछ ।

१९. गोप्य राख्नुपर्ने : (१) अनुगमन समितिले उजुरीकर्ताको नाम गोप्य राख्नु पर्नेछ ।

(२) प्राप्त उजुरीका आधारमा कुनै पदाधिकारीमाथि लागेको आरोपमाथि छानविन जारी रहेको अवस्थामा आरोपित पदाधिकारीको नाम समेत गोप्य राख्नुपर्नेछ ।

२०. जाँचबुझ : (१) यस आचारसंहितामा उल्लेखित आचारहरूको उल्लंघन गरेको विषयमा अनुगमन समितिको राय सुझाव वा प्रतिवेदन आवश्यक कारवाहीका लागि कार्यपालिकामा पेश गर्नुपर्नेछ । प्रतिवेदन पेश गर्नुपूर्व सो समितिले देहायका प्रकृयाहरू पुरा गर्नुपर्नेछ ।

(क) कुनै पदाधिकारीका विरुद्ध आचारसंहिता उल्लंघन गरेको कुनै उजुरी परेकोमा वा कुनै जानकारी प्राप्त भएकोमा त्यसको आधारमा अनुगमन समितिले कारवाही गर्न आवश्यक छ वा छैन भनी जाँचबुझ गर्न वा गराउन सक्नेछ ।

(ख) जाँचबुझ गर्दा कुनै पदाधिकारी उपर कारवाही गर्नुपर्ने देखिएमा अनुगमन समितिले त्यस्तो पदाधिकारीलाई सफाई पेश गर्न उचित मौका दिनु पर्नेछ ।

(ग) सफाई पेश गर्ने मौका दिँदा सम्बन्धित पदाधिकारी विरुद्ध लागेको आरोप र त्यसको आधारहरू प्रष्ट गरी आवश्यक कारवाहीका लागि कार्यपालिकाको बैठकमा पेश गर्नुपर्नेछ ।

२१. अनुगमन समितिको सिफारिस कार्यान्वयन गर्ने : (१) अनुगमन समितिले यस आचारसंहितामा उल्लेखित कुराहरूको पालन भए नभएको सम्बन्धमा आवश्यक राय, सुझाव तथा सिफारिस सहित कार्यान्वयनको लागि कार्यपालिकामा पेश गर्नुपर्नेछ ।

(२) अनुगमन समितिबाट प्राप्त प्रतिवेदन तथा राय, सुझाव र सिफारिस उपर कार्यपालिकामा छलफल गरी आवश्यक निर्णय सहित कार्यान्वयन गर्नुपर्नेछ ।

(३) आचारसंहिताको पालनका विषयमा स्थानीय तहमा छलफल हुँदाका बखत सम्बन्धित पक्षका प्रतिनिधिहरूलाई सहभागी गराउन सकिनेछ ।

२२. आचारसंहिताको उल्लंघनमा सजाय : (१) यस आचारसंहिताको कार्यान्वयन गर्दा स्थानीय तहबाट सजायको रूपमा देहायमा उल्लेखित एक वा सो भन्दा बढी प्रकृयाहरू अपनाउन सकिनेछ ।

(क) सम्बन्धित पदाधिकारीलाई सचेत गराउने ।

(ख) आलोचना तथा आत्मालोचना गर्न लगाई सोको जानकारी सार्वजनिक गर्न लगाउने ।

(ग) सार्वजनिक सुनुवाईका लागि सार्वजनिक गर्ने गराउने ।

(घ) प्रचलित ऐन कानूनको उल्लंघन भएका अवस्थामा सम्बन्धित निकायमा सूचना दिने र आवश्यक कारवाहीका लागि लेख पठाउने ।

(२) आरोपित पदाधिकारीमाथि भएको कुनै पनि कारवाहीका विषयमा निज कुनै राजनीतिक दलसँग आवद्ध भएको हकमा सम्बन्धित राजनीतिक दललाई जानकारी गराउनुपर्ने ।

२३. कारवाहीको विवरण सार्वजनिक गर्नुपर्ने : आचारसंहिताको कार्यान्वयनका सम्बन्धमा पदाधिकारीमाथि भएको कारवाहीको विवरण आम जानकारीका लागि स्थानीय तहको सूचनापाटी र स्थानीय पत्रपत्रिकामा प्रकाशित गर्नु पर्नेछ । सोको जानकारी राजनीतिक दलहरू, संघीय मामिला तथा

स्थानीय विकास मन्त्रालय, निर्वाचन आयोग, प्रदेश सरकारको सम्बन्धित विभाग/निकाय, स्थानीय प्रशासनलाई गराउनु पर्नेछ ।

भाग -५

विविध

२४. आचारसंहिताको पालन गर्नु सबैको कर्तव्य हुने : यो आचारसंहिताको पालना गर्नु पदाधिकारीको जिम्मेवारी तथा कर्तव्यको एक अभिन्न अंगको रूपमा रहनेछ ।

२५. पदाधिकारीलाई आचारसंहिताको जानकारी उपलब्ध गराउनुपर्ने : यो आचारसंहिता स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूलाई अनिवार्य रूपमा जानकारी दिई हस्ताक्षर गराई लागु गर्नु पर्नेछ ।

२६. सरकारवालाहरूलाई आचारसंहिताको जानकारी उपलब्ध गराउनुपर्ने : स्थानीय तहका पदाधिकारीको आचारसंहिता, समय समयमा आचारसंहितामा भएको संशोधनको विवरण तथा अआचारसंहिताको कार्यान्वयनका विवरणको जानकारी बार्षिकरूपमा स्थानीय तहका राजनीतिक दलहरू, संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय तथा प्रदेश सरकारका सम्बन्धित निकायलाई गराउनु पर्नेछ ।

२७. आचारसंहिताको कार्यान्वयनमा राजनीतिक दलको सहयोग : (१) कुनै पदाधिकारीबाट यस आचारसंहिताको उल्लंघन भएको ठहर भएमा निजमाथि लागेको आरोप तथा सो सम्बन्धमा सिफारिस भएको कारवाहीको विवरण समेत सम्बन्धित पदाधिकारी सम्बद्ध राजनीतिक दललाई जानकारी गराउनुका साथै सार्वजनिक समेत गर्नु पर्नेछ ।

(२) जाँचबुझका आधारमा पदाधिकारी उपर कारवाहीका लागि भएको सिफारिसको कार्यान्वयन गौं वा सचेत गराउने काममा सरकारी निकाय एवं राजनीतिम दलहरूको सहयोग लिन सकिनेछ ।

२८. आचारसंहितामा संशोधन : (१) स्थानीय तहका सभाबाट आचारसंहितामा संशोधन गर्न सकिनेछ ।

(२) आचारसंहितामा भएको संशोधनको जानकारी सम्बन्धित सबै पदाधिकारी, कर्मचारी तथा सरोकारवालाहरूलाई दिनुपर्नेछ ।

(३) निर्वाचन आचारसंहितामा संशोधन भएको खण्डमा आम जनताको जानकारीका लागि सार्वजनिक गर्नुपर्नेछ ।

(४) नगरपालिकाले आफ्नो स्थानीय विशिष्टता, कार्य, प्रकृति र आवश्यकता अनुसार यस आचारसंहितामा समय समयमा तथ व्यवस्था समावेश गरी लागु गर्न सकिनेछ

२. नगर प्रमुख श्री दुर्गा बहादुर थारु ज्यू बाट यस नगर सभा समक्ष प्रस्तुत गर्नु भएको आ.व.२०७४/७५ को बारबर्दिया नगरपालिकाको तपसिलको नीति तथा कार्यक्रम उपर छलफल गरी अनुमोदन गर्ने निर्णय गरियो ।

अध्यक्ष महोदय,

१. नेपालको संविधान जारी भएपछिको पहिलो स्थानीय तहको निर्वाचनपश्चात गठन भएको यो बारबर्दियाको गरिमामय नगरसभामा आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा मलाई खुसी लागेको छ । यस अवसरमा म नेपालको संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रका लागि नेपाली जनताले पटक पटक गर्दै आएको ऐतिहासिक जनआन्दोलन र जनयुद्धको स्मरण गर्न चाहान्छु । गणतन्त्रको स्थापनार्थ शहीदहरूको त्याग र बलिदानलाई उच्च सम्मान गर्दछु ।

२. सात दशक लामो संघर्षपछि संविधान सभाबाट नेपालको संविधान जारी भएसँगै आज बारबर्दिया नगरपालिकामा पनि लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्था, सामाजिक न्याय सहितको समानुपातिक समावेशी प्रतिनिधिमूलक व्यवस्था, मौलिक अधिकार, नागरिक स्वतन्त्रता, धर्म निरपेक्षता जस्ता महत्वपूर्ण उपलब्धीहरू संस्थागत भएका छन् । संविधानले अंगिकार गरेको विविधतावीचको एकता सामाजिक साँस्कृतिक ऐक्यवद्धताले बारबर्दिया नगरबासीको स्वाभिमानलाई उचो बनाएको छ । सबै प्रकारका भेदभावको अन्त्य गरी आर्थिक समृद्धि,

समानता र सामाजिक न्याय सुनिश्चित गर्ने आधारशीला बारबर्दिया नगरपालिका क्षेत्रमा खडा भएको छ ।

३. विगत पन्ध्र वर्षदिखि जनप्रतिनिधि विहिन रहेको स्थानीय निकायलाई नेपालको संविधान अनुरूप ७४४ स्थानीय तहमा पुनर्संरचना भएको छ । उक्त संरचना बमोजिम साविकका मगरागाडी, पदनाह, बनियाभार र धधवार गाउँ विकास समितिहरू मिलेर यो बारबर्दिया नगरपालिका गठन भएको व्यहोरा सवैलाई अवगत नै छ ।
४. यस बारबर्दिया नगरपालिकामा स्वतन्त्र, पारदर्शी र निष्पक्ष ढंगबाट निर्वाचन सम्पन्न भएकोमा हामीलाई अत्यन्त खुसी लागेको छ । सम्बत २०७४ साल असार १४ गते यस बारबर्दिया नगरपालिकामा भएको स्थानीय तहको निर्वाचनमा राजनितिक दल र नगरबासी जनताको ऐतिहासिक अभुतपूर्व र उत्साहजनक सहभागिताको लागि नगरपालिका आभार व्यक्त गर्न चाहन्छ र निर्वाचनमा खटिएका राष्ट्रसेवक, सुरक्षाकर्मी र परिवेक्षकको सहयोगलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु ।
५. स्थानीय तहको निर्वाचनबाट लोकतन्त्रको आधारशीलाको रूपमा रहेको स्थानीय तह यस बारबर्दिया नगरपालिकालाई सिंहदरबारको अधिकार हस्तान्तरण हुँदा नगरपालिकाले गर्व एवं गहन जिम्मेवारीको अनुभूति गरेको छ ।
६. नगरपालिकाले जनतालाई प्रदान गर्ने सेवा सुविधाहरू वडास्तरबाटै उपलब्ध गराउन यस नगरपालिकामा रहेका ११ वटा वडा मध्ये १० वडामा वडा कार्यालयहरू स्थापना गरिसकेको र बाँकी रहेको ८ नं वडामा पनि कार्यालय छिट्टै स्थापना गरी सञ्चालनमा ल्याइने छ ।
७. यस नगरपालिकाले आफ्नो कार्यसञ्चालन कार्यविधि, कार्यसम्पादन कार्यविधि र बैठक सम्बन्धी कार्यविधि जस्ता महत्वपूर्ण कानूनहरू बनाई कार्यान्वयनमा ल्याएको छ साथै नगरसभाले पनि आफ्नो बैठक सम्बन्धी कार्यविधि बनाई कार्यान्वयनमा ल्याइसकेको छ ।

अध्यक्ष महोदय,

८. स्थानीय तहहरूले प्रत्येक वर्षको बजेट असार १५ गते प्रस्तुत गर्ने कानूनी व्यवस्था भएकोमा यस वर्ष बजेटको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्नुपर्ने समयमा यस नगरपालिकाको निर्वाचन सम्पन्न भई नसकेको अवस्था विद्यमान रहेको हुँदा उक्त विशिष्ट परिस्थितिलाई मध्येनजर गरी आज हामीले नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने प्रवन्ध मिलाएका छौं र आगामी वर्षको बजेट, नीति तथा कार्यक्रम तोकिएको समयभित्रै ल्याउने प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दछौं ।

९. नयाँ नगरपालिका भएतापनि छोटो समयमै अपाङ्गमैत्री कार्यालय भवनको व्यवस्था, कार्यालयमा सोलार, इन्टरनेट, सि सि क्यामरा लगायतका प्रविधिको जडान, वडा कार्यालयहरूको स्थापना गरी सार्वजनिक सेवा सुचारु भएको अवस्था सवै विषयगत शाखाहरू स्थापना हुने चरणमा पुगेको अवस्थाका साथै जनतासँग मेयर कार्यक्रम सञ्चालन गरी जनगुनासोलाई तत्कालै सम्बोधन गर्ने व्यवस्था, असहाय व्यक्ति तथा टुहुरा बालबालिका संरक्षण कोष, विपद् व्यवस्थापन कोष स्थापना गर्ने कार्यले गर्दा आगामी ५ वर्षमा यस नगरपालिकाले निकै नै फड्को मार्न सक्ने अनुमान गरिएको छ । यसलाई नगरपालिकाले गरेको महत्वपूर्ण उपलब्धीको रूपमा हामीले लिएका छौं ।
१०. राजश्वका नयाँ क्षेत्र पहिचान गरी नगरपालिकाको आम्दानी बढाउने कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । राजश्व प्रशासनलाई प्रभावकारी बनाउन लेखा र राजश्व सम्बन्धी सफ्टवेयर राखी राजश्व संकलन र खर्च गरिनेछ । राजश्व लगायतका स्रोतबाट प्राप्त रकमलाई नगरपालिकाका प्राथमिकता प्राप्त आयोजनाहरूमा खर्च गरिनेछ ।
११. नगरपालिकाले आयोजनाहरूको प्राथमिकता निर्धारण गर्दा जनताले प्रत्येक्ष रूपमा विकासको अनुभूति गर्ने आयोजना र उत्पादनमूलक तथा छिटो प्रतिफल दिने एवं रोजगारी सिर्जना गर्ने आयोजनालाई प्राथमिकतामा राखिने छ
१२. समृद्ध नगरपालिका निर्माणका लागि सार्वजनिक, निजी, सहकारी र गैरसरकारी संस्थाको भूमिकालाई अझ बढी प्रभावकारी बनाईने छ । बजेट विनियोजन गर्दा संविधान चालु आवधिक योजना र नगरसभाले निर्दिष्ट गरेको लक्ष्य हासिल गर्ने गरी कार्यक्रम तय गरिनेछ । नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा हुने सार्वजनिक खरिद प्रणालीलाई प्रतिस्पर्धी, पारदर्शी र गुणस्तरीय बनाउँदै लगिने छ साथै खरिद प्रशासनको क्षमता बढाईने छ ।
१३. यस नगरपालिकाका निर्वाचित पदाधिकारीहरू, कार्यरत कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि विभिन्न तालिम, गोष्ठी, सेमिनारहरू गरिनेछ र यसका लागि गैरसरकारी संस्थाहरूको सहयोग समेत लिईनेछ । नगरपालिकालाई आवश्यक पर्ने जनशक्तिको परिपूर्तिका लागि नेपाल सरकार समक्ष प्रभावकारी पहल गरिनेछ ।
१४. निर्यातमूलक र रोजगारी प्रवर्द्धन गर्ने उद्योगहरूलाई प्रोत्साहन गरिने छ । यस नगरपालिका क्षेत्रभित्र उद्योगहरू स्थापना गर्नका लागि बाह्य लगानी बढाउन आवश्यक पर्ने नीतिगत, कानूनी, प्रशासनिक तथा आर्थिक सुधारका प्रयासहरू गरिनेछ । लघु उद्यम विकास कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिईने छ । यस नगरपालिकामा रहेका लघु उद्यमीहरू पहिचान गरी

उनीहरूको क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ । उत्पादनमूलक रोजगारीको अवसर सृजना गरी युवालाई रोजगार उपलब्ध गराईने छ ।

१५. नगरपालिकाको विकास र समृद्धिमा युवाहरूको सहभागिता बढाईने छ । युवालाई विपद् व्यवस्थापन, सामाजिक विकास, वातावरण संरक्षण, खेलकूद, स्वास्थ्य सचेतना, रक्तदान, सरसफाई, वृक्षारोपण जस्ता कार्यहरूमा स्वसेवकको रूपमा परिचालन गरिनेछ साथै लैंगिक हिंसा, छुवाछुत, विभेद, बालविवाह जस्ता अमानवीय कार्यहरू विरुद्ध परिचालन गरिनेछ । उद्यमशिलता, स्वरोजगार र आयआर्जनमा केन्द्रित गर्न युवाहरूलाई छोटो र लामो अवधिको तालिम दिईने छ । नगरमा आवश्यकता अनुसार खेलकूद मैदानहरू निर्माण गरिनेछ ।

१६. हालसम्म हाम्रो नगरपालिकामा एउटा पनि एफ एम नभएको पहुँचको असुविधाको कारण नियमित रूपमा पत्रपत्रिका समेत उपलब्ध नहुने अवस्था रहेको र टाढा टाढा रहेका एफ एम स्टेशनबाट आउने समाचारहरू अस्पष्ट आउने गरेको समस्या हामी सवैले भोग्दै आएको समस्या हो । यस नगरपालिकामा पनि सूचना तथा सञ्चारको माध्यमबाट नगरबासीको सुसूचित हुन पाउने संवैधानिक हकको प्रत्याभूति गराउन र नगरपालिकाको शासन संयन्त्रलाई बढी सहभागितामूलक एवम् पारदर्शी बनाउन तथा नगरभित्र सञ्चार जगतलाई प्रभावकारी बनाउन समेत जरुरी भएको हुँदा यस बारबर्दिया नगरपालिकामा निजी, सामुदायिक क्षेत्र र नगरपालिका समेतको साझेदारीमा एउटा एफ एम रेडियो स्थापना गरिनेछ ।

१७. कृषिमा आधुनिकिकरण एवं बजारको विस्तार विकासलाई प्राथमिकतामा राख्दै कृषि क्षेत्रलाई नगरपालिकाको उत्पादनको प्रमुख क्षेत्रको रूपमा विकास गरिनेछ । धान, गहुँ, मकै, दलहन जस्ता प्रमुख बालीहरूको उत्पादनमा नगरपालिकालाई आत्मनिर्भर बनाईने छ । सिंचाई, मलखाद, वीउविजनको उपलब्धतालाई सहज तुल्याईने छ । पशुजन्य उत्पादन र नगदे बालीलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । नेपाल सरकारबाट सञ्चालित पशु र बाली बीमा कार्यक्रमलाई हरेक कृषकको माझमा पुऱ्याइने छ । आर्थिक तथा सामाजिक रूपले पछि परेका कृषक केन्द्रित कार्यक्रम लागु गरी प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरिने छ । निश्चित क्षेत्रफलमा नमूना कृषि उत्पादन लागू गरिनेछ । यस वर्ष "आर्थिक समृद्धिको आधार, कृषिमा आधुनिकिकरण र बजार" भन्ने नारा सहित उल्लिखित कार्यक्रमहरू कृषि क्षेत्रमा सञ्चालन गरिनेछ ।

१८. बबई सिंचाई आयोजना तथा अन्य साना सिंचाई आयोजनाहरूको समयसमयमा मर्मत सम्भार, पुनर्निर्माण जस्ता कार्यको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाउनुका साथै सम्बन्धित निकायमा प्रभावकारी पहल गरिनेछ ।

१९. यस नगरपालिकाको केन्द्र जयनगर बजार लगायत अन्य स्थानमा नियमित विद्युत नहुने पावर कम हुने विद्यमान अवस्थालाई सुधार गर्न सम्बन्धित निकायहरुको सहयोग समेतमा ट्रान्सफरमर थप गर्ने तथा गाउँ टोलसम्म विद्युतको सेवा विस्तार गर्न कार्य गरिनेछ ।
२०. विद्युतको महशुल बुझाउन गुलरियासम्म जानुपर्ने यस नगरपालिकाका ग्राहकको बाध्यतालाई मध्येनजर गर्दै जयनगर बजारमा विद्युत महशुल काउन्टर स्थापना गर्न जोडदार पहल गरिनेछ ।
२१. हाईवेबाट नगरपालिकाको केन्द्रसम्म आउने साथै जिल्ला सदरमुकाम गुलरियाबाट नगरपालिकाको केन्द्रसम्म आउने सडकको स्तरोन्नति गरिनेछ । यी सडकहरुलाई कालोपत्रे गर्न नेपाल सरकार र प्रदेश सरकार समक्ष अनुरोध गरिनेछ । डिभिजन सडक कार्यालय बाँकेद्वारा सञ्चालन भईरहेको बैदी कुसुमाघाट सडक कालोपत्रे गर्ने कामलाई तिब्रता दिन आवश्यक पहल गरिनेछ । Road Improvement Project (RIP) परियोजनाबाट कालोपत्रे हुने भनिएको रम्मापुर जब्दीघाटसम्मको सडकको वास्तविकता बुझी आवश्यक व्यवस्था मिलाईनेछ । साविकका चार वटै गाविसलाई जोडने गरी नगरमा एउटा चक्रपथ निर्माण गर्ने कार्यलाई अगाडी वढाईने छ ।
२२. यस नगरपालिका भित्रका सडकलाई प्राथमिकताको आधारमा स्तरोन्नति गरिनेछ । सडकको चौडाई सम्बन्धी मापदण्ड बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ । कच्ची सडकहरुमा ग्राभेल गर्ने कल्भट हालने पुल बनाउने जस्ता कार्यलाई उच्च प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ । सडकको दायाँ बायाँ वृक्षारोपण गर्ने कार्यलाई क्रमश कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ ।
२३. यस नगरपालिकामा भवन निर्माण आचारसंहिता लागू गरिनेछ । त्यसैगरी व्यवस्थित नगरपालिका बनाउन यस नगरपालिकामा बस्ती विकास शहरी योजना र भवन निर्माण सम्बन्धी मापदण्ड लागू गरिनेछ ।
२४. नमूना गाउँ निर्माण गर्दै बारबर्दिया नगरपालिकाको प्राकृतिक स्रोत, ऐतिहासिक, सामाजिक, साँस्कृतिक पहिचान र आर्थिक सामर्थ्य मजबूत बनाई गतिशील बारबर्दिया नगर निर्माण गरिनेछ । आर्थिक रुपमा विपन्न लोपोन्मुख समुदाय र दलितलाई नेपाल सरकारबाट प्रदान भएको जनता आवास कार्यक्रम मार्फत आवासको व्यवस्था गर्ने कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन आवश्यक पहलका साथै सहयोग गरिनेछ । नगरपालिकाको केन्द्र र गाउँ/टोलको अन्तर सम्बन्ध मजबूत गर्दै व्यवस्थित र समृद्ध गाउँहरु निर्माण गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

२५. मुलुकको हित समृद्धि र लोकतन्त्रको स्थापनाका लागि शाहदत प्राप्त गर्नु हुने यस बारबर्दिया नगरपालिका भित्रका शहीदहरु प्रति सम्मान प्रकट गर्दै शहीदहरुको सम्झनामा शहीद पार्कहरु निर्माण गरिनेछ । यस नगरपालिका भित्रका सडकहरुको नामाकरण शहीदहरुको नामबाट गरिनेछ साथै सडकका चोकहरुमा शहीदको शालिकहरु निर्माण गरी चोकहरुको नामाकरण समेत शहीदको नामबाट गरिनेछ ।
२६. यस नगरपालिकामा रहेका भूमिहिन सुकुम्बासी, मुक्त कर्मैया, हलिया आदिको वास्तविक लगत संकलन गरी उनीहरुलाई आफूले बसोबास गरेको जग्गाको लालपूर्जा उपलब्ध गराउन कार्ययोजना बनाई लागू गरिनेछ । यस सम्बन्धमा नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार, सुकुम्बासी समस्या समाधान आयोग लगायत सम्बन्धित अन्य निकायहरुमा जोडदार पहल गरिनेछ ।
२७. स्वच्छ खानेपानीमा नागरिकको पहुँच अभिवृद्धि गरिनेछ । समुदाय र नगरपालिकाको सहकार्यमा खानेपानीको उत्पादन तथा वितरण कार्य सञ्चालन गरिनेछ ।
२८. आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटन प्रवर्द्धन गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । थारु जातिको मौलिक संस्कृतिको प्रवर्द्धन गरी पर्यटन क्षेत्रको विकास गरिनेछ । नगरपालिका भित्र रहेका होमस्टेहरुको पहिचान गरी आवश्यक तालिम प्रदान गरिनेछ । सत्खलुवा सिमसार क्षेत्र, वनियाभारको जलजला जलाधार क्षेत्र लगायतका पर्यटकीय स्थलहरुको पूर्वाधार विकास गर्ने र नगरभित्र विभिन्न स्थानहरुमा शहीद पार्क निर्माण गरी पर्यटन क्षेत्रको विकास गरिनेछ । फेनापति मन्दिर, सदाशिव मन्दिर, बारबर्दिया मन्दिर, नगरभित्र रहेका बौद्ध गुम्बा, चर्च, मस्जिद आदि क्षेत्रको विकास र प्रचार प्रसार गरी धार्मिक पर्यटन समेत प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
२९. वातावरण र जलवायुमैत्री पूर्वाधार विकासमा जोड दिईनेछ । सामुदायिक तथा सरकारी वन क्षेत्रको बैज्ञानिक एवं दिगो व्यवस्थापन गरी सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिहरुले वनजन्य उत्पादनबाट प्राप्त गरेको आयमा कर लगाई नगरपालिकाको राजस्व वृद्धि गरिनेछ । सामुदायिक वनमा सवै जनताको पहुँच विस्तार गरी सवै नगरवासीलाई वन पैदावारको उपयोगबाट बञ्चित नहुने व्यवस्था मिलाईने छ । आर्थिक रूपले महत्त्वपूर्ण वनस्पति र जडिवुटीको पहिचान गर्ने प्रशोधन गर्ने कार्यमा निजी तथा सामुदायिक संस्थालाई सहभागी गराईनेछ । नगरमा एउटा काष्ठ उद्योग स्थापनाको लागि पहल गरिनेछ ।
३०. मिति २०७४ श्रावण २८ गते राति परेको अविरल वर्षाबाट आएको बाढीले यस बारबर्दिया नगरपालिकामा धेरै क्षति पुऱ्याएको छ । करीव २७३ घर पूर्णरूपमा क्षति भएका छन भने ४२९३ घरहरु आंशिकरूपमा क्षति भएका छन । बाढी पीडितहरुलाई धैर्य धारण

गरी आगामी दिनमा पनि आउन सक्ने यस किसिमका विपद्को सामनाका लागि सजग रहन आग्रह गर्दछु । त्यसैगरी उक्त बाढीबाट क्षति भएका भौतिक संरचनाको पुनर्निर्माणका लागि नेपाल सरकार समक्ष जोडदार पहल गरिनेछ साथै नगरपालिकाको तर्फबाट समेत बाढीपीडितहरूलाई थोरै भएपनि राहत उपलब्ध गराईएको छ ।

३१. बाढी, आगलागी, शीतलहर, सुख्खा खडेरी, चट्याङ, सर्पदंश जस्ता प्रकोपहरूबाट बच्नका लागि प्रभावकारी कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्था गरिनेछ । नगरस्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन भैसकेको र छिट्टै नै वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति र विषयगत समितिहरू गठन गरिनेछ । नगरपालिकामा विपद्को पूर्व तयारी, प्रतिकार्य, उद्धार तथा राहत, पुनर्निर्माण र पुनर्लाभका योजनाहरू बनाईने छ । नगरस्तरीय विपद् व्यवस्थापन कोष र मेयर विपद् व्यवस्थापन कोष छिट्टै नै स्थापना गरी उक्त कोष सञ्चालन कार्यविधि र विपद् मा परेकालाई राहत उपलब्ध गराउने मापदण्ड बनाईने छ

अध्यक्ष महोदय

३२. नेपाल सरकारले आधारभूत तहसम्मको शिक्षा अनिवार्य र निशुल्क तथा माध्यामिक तहसम्मको शिक्षा निशुल्क हुने गरी गरेको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिईनेछ । माध्यामिक तहसम्मको शिक्षालाई गुणस्तरीय बनाउन निजी तथा सामुदायिक विद्यालयको नियमित सुपरिवेक्षण र अनुगमन गरिनेछ । गुणस्तरीय शिक्षामा पहुँच पुऱ्याउन सामुदायिक विद्यालयलाई नमूनाको रूपमा सञ्चालन गर्ने कार्यक्रम गरिनेछ । सामुदायिक विद्यालयहरूमा विद्यालयको उपलब्धी/नतिजालाई मध्येनजर गर्दै विद्यार्थीको अनुपातमा शिक्षकको दरवन्दि कायम गर्न नेपाल सरकार र प्रदेश सरकार समक्ष पहल गरिनेछ । नगरभित्र सामुदायिक अध्ययन केन्द्र पुस्तकालय आदिको स्थापना र विकास गरिनेछ । नगरपालिकाभित्रका वालविकास केन्द्रहरूलाई आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराईने छ । यस नगरपालिकामा प्रविधिक शिक्षालयहरू स्थापना गर्न सामुदायिक क्षेत्रलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । यस नगरपालिकामा सञ्चालनमा रहेका सदाशिव बहुमुखी क्याम्पस र जनसेवा बहुमुखी क्याम्पसलाई आवश्यक सहयोग गरिनेछ ।

३३. नेपालको संविधानले स्वास्थ्यलाई मौलिक हकको रूपमा स्थापित गरिसकेको सन्दर्भमा यस बारबार्दिया नगरपालिकामा पनि आधारभूत स्वास्थ्य सेवा निशुल्क प्राप्त गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ । नेपाल सरकारले विगतका वर्षमा स्वास्थ्य क्षेत्रमा सञ्चालन गरेका कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिईनेछ र सोको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ । आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाईनेछ । पोषणसम्बन्धी विभिन्न कार्यक्रमहरू गरी

आगामी ५ वर्षभित्रमा बारबर्दिया नगरपालिकालाई कुपोषणमुक्त नगरपालिका बनाइनेछ । थारु जातीको वंशाणुगत रोग सिकलसेल एनिमियाको रोकथाम र नियन्त्रण सम्बन्धमा आवश्यक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ । यसकामा विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरूको सहयोगका लागि अनुरोध गरिनेछ ।

३४. यस नगरपालिकाले लैंगिक समता, महिला सशक्तिकरण, लैंगिक मूलप्रवाहीकरण र महिला सहभागिता वृद्धि गर्ने नीतिलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणलाई प्रभावकारी बनाईने छ । बालविवाह, बहुविवाह जस्ता कुरितीहरूलाई कम गर्दै लगिनेछ । नगरपालिकाभित्रका अनाथ, टुहुरा बालबालिका र असहाय व्यक्तिको पहिचान गरी उनीहरूको हेरचाह शिक्षा औषधोपचार तथा पोषण जस्ता कार्यक्रम गर्न एक असहाय व्यक्ति तथा टुहुरा बालबालिका संरक्षण कोष स्थापना गरिनेछ । आगामी ५ वर्षभित्र यस नगरपालिकालाई बालश्रम मुक्त नगरपालिका बनाइनेछ ।
३५. नगरबासीका विभिन्न समस्या र गुनासाहरूलाई सम्बोधन गर्न र नगर प्रमुखसँग जनताको सिधा सम्पर्क कायम गर्न जनतासँग मेयर कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । उक्त कोषको कार्यविधि बनाई नगर प्रमुख समक्ष आएका जनताका माग र गुनासाहरूलाई छोटो विधि (Fast Track) बाट सम्बोधन गरिनेछ ।
३६. संविधानको लक्ष्य अनुरूप संघीय शासन प्रणालीलाई आत्मसाथ गर्दै छिमेकी स्थानीय तह र अन्य स्थानीय तहसँगको सम्बन्धलाई नगरपालिकाको स्वार्थ र आवश्यकताको आधारमा पारस्परिक हित, समानता, सहयोग र सौहार्दतामा वृद्धि हुने गरी सुदृढ गरिनेछ ।
३७. नगरपालिकाको स्वामित्वमा रहेको पुरातात्विक एवं ऐतिहासिक सम्पदाको संरक्षण गर्न, बजार क्षेत्रलाई व्यवस्थित गर्न र नगरपालिकामा सामान्य शान्ति सुरक्षा कायम राख्न नगर प्रहरीको गठन गरी परिचालन गर्ने कार्यलाई अगाडि बढाईने छ ।
३८. यस नगरपालिकाको सार्वजनिक प्रशासनलाई स्वच्छ, सक्षम, निष्पक्ष, पेशागत अनुशासन प्रति प्रतिवद्ध, पारदर्शी, भ्रष्टाचारमुक्त, जनउत्तरदायी र सहभागितामूलक बनाउँदै लगिनेछ । नेपाल सरकारबाट यस नगरपालिकामा खटिएका कर्मचारीको प्रभावकारी परिचालन गर्ने ।
३९. नगरवासीलाई नागरिकता पासपोर्ट लगायतका जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट प्रदान हुने सेवालाई नगरस्तरबाटै उपलब्ध गराउन यस नगरपालिकाको वडा नं ६ जयनगरमा इलाका

प्रशासन कार्यालय स्थापनाका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ साथै इलाका प्रहरी कार्यालय जयनगरको स्तरोन्नती गर्न समेत आवश्यक सहयोग तथा पहल गरिनेछ ।

४०. भ्रष्टाचारजन्य क्रियाकलाप प्रति शून्य सहनशीलताको अवधारणा मार्फत सुशासनमा टेवा पुऱ्याइने छ । सुशासन समिति, लेखा समिति जस्ता निकायको गठन र सार्वजनिक सुनवाई र सामाजिक परीक्षण जस्ता क्रियाकलापहरूको माध्यमबाट भ्रष्टाचार न्यूनीकरणको क्षेत्रमा कार्य गरिनेछ ।

अध्यक्ष महोदय

४१. नेपालको संविधानले परिकल्पना गरेको स्थानीय तहको सरकारको अवधारणा आज बारबर्दिया नगर कार्यपालिका र नगर सभाको गठन पश्चात संस्थागत भएको छ । यस नगरपालिकाका ठूला साना राजनीतिक दलहरू मिलेर काम गर्न सके मात्र संविधानले परिलक्षित गरेको स्थायी शान्ति, राष्ट्रिय एकता, विभिन्न जातजाति र सम्प्रदायबीचको भावनात्मक सम्बन्ध प्रगाढ बन्ने र नगरपालिकाको आर्थिक सामाजिक रूपान्तरण हुने विश्वास लिएका छौं । नगरपालिका आफ्नो क्षेत्रभित्रका सबै राजनीतिक दलसँग निरन्तर सम्वाद र सहकार्य गरेर शान्त, समृद्ध र हरित नगरपालिका निर्माण गर्न कटिबद्ध छ ।

४२. अन्त्यमा स्थापना कालदेखि हालसम्म यस नगरपालिकाको भवनको व्यवस्था, सेवा प्रवाह, विकास निर्माण जस्ता विविध पक्षमा महत्वपूर्ण सहयोग पुऱ्याउने राजनीतिक दल, राष्ट्र सेवक कर्मचारी, निजी क्षेत्र, नागरिक समाज, सञ्चार जगत र राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरूलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

धन्यवाद ।

३. यस नगर सभा समक्ष आर्थिक विकास समितिको संयोजक श्री दुर्गा बहादुर विश्वकर्मा ज्यूले प्रस्तुत गर्नु भएको तपसिल अनुसारको बजेट वक्तव्य उपर छलफल गरी अनुमोदन गर्ने निर्णय गरियो ।

अध्यक्ष महोदय

१. नेपालको संविधान अनुसार गठन भएको यस बारबर्दिया नगरपालिकाको पहिलो बार्षिक बजेट पेश गर्ने अवसर पाएकोमा खुसी लागेको छ । यस अवसरमा जनआन्दोलन जनयुद्ध लगायतका संघर्षमा आफ्नो जीवन उत्सर्ग गर्ने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात शहीदहरू प्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । साथै घाईते वेपता नागरिक प्रति सम्मान प्रकट गर्दछु । मुलुकको राजनीतिक

सामाजिक परिवर्तनमा नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने आदणिय महानुभावहरु प्रति आभार व्यक्त गर्दछु ।

२. सार्वभौमसत्ता सम्पन्न जनतालाई शासन प्रकृत्यामा अधिकाधिक मात्रामा सहभागी गराउन र वास्तविक रूपमा लोकतन्त्र प्राप्तिको अनुभूति गराउन नेपालको संविधानले राज्यको पुनर्संरचना गर्ने नीति अंगिकार गरेको छ । यसै नीति अनुसार साविकका मगरागाडी धधवार बनियाभार र पदनाह गाउँ विकास समितिहरु मिलेर मिति २०७३ साल फागुन २६ गते स्थानीय तहको रूपमा यो बारबर्दिया नगरपालिका गठन भएको व्यहोरा यहाँहरुलाई अवगत नै छ ।
३. सम्बत २०७४ साल असार १४ गते भएको स्थानीय तहको निर्वाचनबाट जनप्रतिनिधि विहिन भएको अवस्थाको अन्त गर्दै नेपालको संविधानमा व्यवस्था भए बमोजिम हाम्रो कार्यपालिका र नगर सभामा महिला दलित अल्पसंख्यक सबै नागरिकको उत्साहजनक सहभागिता देख्दा साँचै नै मुलुकमा परिवर्तनको अनुभूति भएको र लोकतन्त्रको संस्थागत विकास पनि भएको महशुस गरेको छु ।
४. बारबर्दिया नगरवासीको न्यानो माया र हौसलाबाट आज हामी यस स्थानमा उभिएका छौ । मिति २०७४ असार १४ गतेको यस बारबर्दिया नगरपालिकाको निर्वाचनमा उत्साहपूर्ण सहभागिता जनाउनु भएका आम नगरवासी र निर्वाचन सफल बनाउने सबै निकाय प्रति आभार प्रकट गर्दछु ।
५. नयाँ नगरपालिका घोषणा भएको यस नगरपालिकाको क्षमता विकास गर्नु साविकका गाउँ परिषद्ले विगतका आर्थिक वर्षहरुमा छुट्याएका क्रमागत योजनाहरुको निरन्तरता दिने नेपालको संविधानले निर्दिष्ट गरेका उद्देश्यहरु पूरा गर्ने नेपाल सरकारको चौधौँ आवधिक योजनाले परिलक्षित गरेका उद्देश्यहरु तथा दिगो विकासका लक्ष्यहरु हासिल गर्न गरीवी न्यूनीकरण गर्ने कार्यमा सहयोग पुऱ्याउने सन् २०३० सम्म नेपाललाई मध्यमस्तरीय आय भएको मुलुकमा स्तरोन्नति गर्न विगतमा हासिल गरेका उपलब्धीलाई दिगो बनाउने जस्ता कार्यहरु सम्पन्न गर्न यो बारबर्दिया नगरपालिकाको बजेट सहयोगी सिद्ध हुनेछ भन्ने विश्वास लिएको छु र त्यसै अनुसार बजेट विनियोजन समेत गरेको छु ।

अध्यक्ष महोदय

६. अब म यस बारबर्दिया नगरपालिकाका चुनौतिहरुलाई यस प्रकार प्रस्तुत गरेको छु:-
(क) नयाँ घोषणा भएको नगरपालिका

सम्बत २०७३ साल फागुन २६ गते साविकको पदनाह बनियाभार मगरागाडी र धधवार गाउँ विकास समितिहरू मिलेर नयाँ घोषणा भएको यस नगरपालिकाको संस्थागत व्यवस्थापन प्राविधिक व्यवस्थापन स्रोत परिचालन कर्मचारी व्यवस्थापन र तिनीहरूको क्षमता विकास गर्नु एउटा महत्वपूर्ण चुनौति हो । लामो समयदेखि जनप्रतिनिधिविहिन भएको स्थानीय निकायबाट भएका कामकारवाही र जनमानसमा देखिएको मनोवृत्तिलाई परिवर्तन गर्ने कार्य चुनौतिपूर्ण रहेको छ ।

(ख) आन्तरिक राजश्वको पहिचान

साविकका गाउँ विकास समितिहरूबाट आन्तरिक रूपमा उठने गरेको राजश्वको क्षेत्र मात्र पहिचान भएको तर नगरपालिकाको स्थापना पश्चात नगरपालिकाले लिने राजश्वको क्षेत्र र नेपालको संविधानले स्थानीय तहलाई उपलब्ध गराएको अधिकार क्षेत्रभित्र रही फराकिलो राजश्वको क्षेत्र पहिचान गर्ने कार्य चुनौतिपूर्ण रहेको छ । यस नगरपालिकामा सम्भावित आन्तरिक आय कमजोर हुनु र केन्द्रीय अनुदानको भरमा नगरपालिकाका सबै कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्नुपर्ने चुनौति रहेको छ ।

(ग) नगरपालिकाको ठूलो भूगोल र जनसंख्या

यस नगरपालिकाको क्षेत्रफल २२६.०९ रहेको छ । जुन क्षेत्रफल बर्दिया जिल्लामा अन्य स्थानीय तहको भन्दा बढी हो त्यसैगरी वि.स.२०६८ सालको जनगणना अनुसार बारबर्दिया नगरपालिकाको जनसंख्या ६८०९२ रहेको र उक्त जनसंख्या बर्दिया जिल्लाकै सबैभन्दा धेरै भएको अवस्था विद्यमान छ । सिमित साधन स्रोतका बाबजूत धेरै बासिन्दाका मागहरूलाई सम्बोधन गर्नुपर्ने चुनौति रहेको छ ।

(घ) निर्वाचित पदाधिकारीहरूको क्षमता विकास

जनताबाट निर्वाचित भएर आउनु भएका पदाधिकारीहरूलाई स्थानीय तहको कानूनले पर्याप्त अधिकार काम र कर्तव्यहरू दिएको र एउटा सरकारको रूपमा सम्बोधन गरेको अवस्था छ । सरकार सञ्चालन गर्न आवश्यक पर्ने विधि र प्रकृयाको विषयमा जानकारी गराउने क्षमता अभिवृद्धि गर्दै विधिको शासन स्थापित गर्नु चुनौतिपूर्ण रहेको छ । स्थानीय न्यायिक समिति गठन गरी न्यायिक मनको प्रयोग साथै झन्झटिलो न्यायिक प्रकृतिलाई अवम्वन गरी न्याय सम्पादन गर्नु चुनौतिपूर्ण रहेको छ ।

(ङ) कर्मचारीको व्यवस्था र क्षमता विकास

नेपाल सरकारले नगरपालिकालाई आवश्यक पर्ने कर्मचारीको हालसम्म पनि व्यवस्था गर्न नसकेको अवस्था छ । नगरपालिका आफैँलाई पनि नयाँ कर्मचारी नराख्न निर्देशन दिएको विगतमा स्थानीय तहमा कार्यरत कर्मचारीको क्षमता विकास गर्नुपर्ने चुनौतिहरू हाम्रा सामु विद्यमान छन् ।

(च) पूर्वाधार विकास

नगरपालिकाको केन्द्रदेखि हाइवे जोडने र जिल्ला सदरमुकाम गुलरिया जोड्ने सडकको स्तोरन्ती गर्नुपर्ने चुनौति छ । साथै मिति २०७४ साल श्रावण २९ गतेको बाढीले जिल्ला सदरमुकाम जोडने महत्वपूर्ण जब्दी घाटको पुल भत्काउँदा हामीलाई यातायातको क्षेत्रमा झन ठूलो समस्या देखिएको छ । नेपाल सरकार लगायत सम्बन्धित निकायमा पहल गर्दै उक्त क्षेत्रमा आवागमनको व्यवस्था गर्नुपर्ने महत्वपूर्ण चुनौति रहेको छ । नगरपालिकाको आफ्नो भवन निर्माण गर्नुपर्ने वडा कार्यालयहरूको भवन निर्माण गर्ने नयाँ घोषणा भएको नगरपालिका भएको हुँदा भवन निर्माण आचार संहिता लागू गर्ने वस्ति विकास योजना र शहरी योजना र सडकका मापदण्डहरू लागू गर्ने पूर्वाधार विकासलाई आवश्यक पर्ने मेशिनरी औजार सवारी साधन आदिको अभाव जस्ता चुनौतिहरू हाम्रा सामु विद्यमान छन् ।

(छ) आन्तरिक उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि

आन्तरिक उत्पादनमा नगरपालिकालाई आत्मनिर्भर बनाउनु स्थानीय उत्पादनको बजार प्रवर्द्धन गर्नु जस्ता चुनौतिहरू रहेका छन् । त्यसैगरी सिजनमा भएको पर्याप्त उत्पादनलाई व्यवस्थापन गर्न नसक्दा किसानहरू मारमा परेका छन् साथै नगरपालिकाको उत्पादनमा सम्भावित क्षेत्रहरूको पहिचान गरी उत्पादकत्व वढाउने चुनौति रहेको छ ।

(ज) नगरपालिका भित्र रहेका भूमिहिन सुकुम्वासी मुक्त कर्मैया आदिको व्यवस्थापन

यस नगरपालिकाभित्र लम्कीफाँटा बनगाई फाँटा खुरखुरेफाँटा फूलवारीफाँटा जमुनाफाँटा सैलाईफाँटा लंगवाफाँटा मद्रवाफाँटा वनवाफाँटा श्यामरवाफाँटा राजीवस्ती शक्तिनगर दुल्लीपकडिया सम्झना मर्कट्टि लगायतका विभिन्न वस्तिहरूमा भूमिहिन सुकुम्वासी मुक्त कर्मैया हलिया बसोबास गर्दै आएका छन् । उनीहरूको सामाजिक तथा आर्थिक अवस्था कमजोर रहेको र मानव विकास सूचकाङ्क पनि न्यून देखिन्छ । उक्त सुकुम्वासीहरू एकतर्फ जनता आवास कार्यक्रमबाट समेत बञ्चित हुनु पर्दा राम्रो बासको अभावमा रुपलिनु पर्ने अवस्था छ भने अर्को तर्फ कृत्रिम सुकुम्वासीहरूको विगविगी बढ्दै गएको अवस्था छ ।

तसर्थ वास्तविक सुकुम्वासीको लगत संकलन गरी उनीहरूलाई जग्गाको लालपूर्जा उपलब्ध गराउने कार्य चुनौतिपूर्ण रहेको छ ।

अध्यक्ष महोदय

७. हाम्रा सामु उल्लिखित विभिन्न चुनौतिहरू रहेको भए तापनि नेपालको संविधानले स्थानीय तहको अधिकार सम्बन्धमा गरेको व्यवस्था यस नगरपालिकाका जननिर्वाचित पदाधिकारीहरूको क्रियाशिलता नगरबासीमा आएको विकास प्रतिको उत्साह विकासमा देखिएको बढ्दो जनसहभागिता स्थानीय तहमा आएको अनुदान रकमको बढोत्तरी नगरपालिकाको आन्तरिक आयमा हुने वृद्धि स्थानीय स्तरमा हुने आर्थिक क्रियाकलापको कारण उच्च स्तरको आर्थिक वृद्धि हुने सम्भावना जस्ता अवसरहरूको सदुपयोग र चुनौतिहरूको सामना गर्ने गरी आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तयार गरेको छु । आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को बजेटका उद्देश्यहरू निम्नानुसार रहेका छन्:-

(क) नगरपालिका बाट प्रदान गरिने सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई वडास्तरसम्म विस्तार गर्ने र प्रभावकारी रूपमा सेवा सञ्चालन गर्ने ।

(ख) राजश्वका नयाँ नयाँ क्षेत्रहरूको पहिचान गरी आन्तरिक आय वृद्धि गर्ने ।

(ग) पूर्वाधार विकास गर्ने ।

(घ) निर्वाहमुखी कृषि प्रणालीमा सुधार गर्दै आधुनिक प्रविधि मार्फत पशु र कृषिको उत्पादन वृद्धि गरी निर्यात प्रवर्द्धन गर्ने ।

(ङ) दिगो विकास र वातावरण संरक्षण गर्दै सफा र हरित नगर निर्माण गर्ने ।

(च) नगरपालिकाभित्र रहेका भूमिहिन सुकुम्वासी मुक्त कर्मैया आदिको व्यवस्थापनका लागि कार्य अगाडि बढाउने ।

(छ) नगरपालिकाको वस्ति विकास शहरी योजना र भवन निर्माण आचारसंहिता तर्जुमा गरी लागू गर्ने ।

अध्यक्ष महोदय

८. उपरोक्तानुसारका उद्देश्य हासिल गर्नका लागि आगामी आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को बजेटका प्राथमिकताहरू निम्नानुसार निर्धारण गरेको छु:-

- (क) नगर कार्यपालिकाको भौतिक पूर्वाधार व्यवस्थापनमा सुधार तथा वडा कार्यालयहरूको स्थापना र सेवा प्रवाह ।
- (ख) पूर्वाधार विकास ।
- (ग) कृषि तथा पशुजन्य उत्पादनमा आधुनिकिकरण व्यवसायिकरण र बजारीकरण ।
- (घ) शिक्षा स्वास्थ्य खानेपानी र सरसफाई ।
- (ङ) रोजगारीका अवसरमा वृद्धि ।
- (च) संस्कृतिको संरक्षण र पर्यटन क्षेत्रको विकास ।
- (छ) महिला अपाङ्ग बालबालिका जेष्ठ नागरिक र युवा लक्षित कार्यक्रम ।
- (ज) सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणमा प्रभावकारिता ।

अध्यक्ष महोदय

९. अब म उल्लिखित चुनौति उद्देश्य र प्राथमिकताको आधारमा तयार गरिएको आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दछु ।

वडा कार्यालयहरूको स्थापना र सेवा प्रवाह

१०. बारबर्दिया नगरपालिका नयाँ घोषणा भएको नगरपालिका भएको र यस्को आफ्नै कार्यालय भवन नभएको हुँदा हाललाई प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र मगरागाडीको पुरानो भवनमा नगर कार्यपालिकाको स्थापना गरी सञ्चालनमा रहेको व्यहोरा यहाँहरूलाई विदितै छ । नेपाल सरकारबाट सबै स्थानीय तहमा नगर कार्यपालिका र वडा कार्यालयहरूको भवनमा एकरूपता कायम गर्न विभिन्न नमुनाहरू प्राप्त भएका छन तथापी बजेट अभावको कारण नगरपालिका आफैले भवन बनाउन सक्ने अवस्था नभएको हुँदा भवन निर्माणका लागि नेपाल सरकार समक्ष अनुरोध गरिनेछ र बजेट थप भएमा जग्गाको खोजी गरी भवन निर्माण कार्यलाई अगाडि बढाईने छ । स्थानीय तहको शासन सञ्चालन सम्बन्धी आदेश २०७४ बमोजिम विषयगत कार्यालयको सम्पति लगायत नगरपालिकाभिन्न रहेका सामुदायिक केन्द्रहरूको भवन समेत स्थानीय तहमा हस्तान्तरण हुने भएको हुँदा त्यस्ता भवनहरूको पहिचान गरी नगर कार्यपालिकाका विषयगत कार्यालयहरू लगायत वडा कार्यालयहरूलाई अस्थायी रूपमा राखे व्यवस्था मिलाईने छ ।
११. नगर कार्यपालिकाको कार्यालयको भौतिक पूर्वाधार व्यवस्थापन तत्कालै गर्नु पर्ने अवस्था छ । अनियमित विद्युत आपूर्ति पुरानो भवनलाई मर्मत गर्नुपर्ने अवस्था रहेको नगर

कार्यपालिकाको शाखा कार्यालयहरू राख्न कोठा पर्याप्त नभएको आवश्यक फर्निचरहरूको अभाव रहेको सवारी साधनको अभाव आदिले गर्दा दैनिक सेवा प्रवाहमा अवरोध पुऱ्याइरहेको महशुस गरेको छु । तसर्थ नगर कार्यपालिकाको कार्यालयलाई आवश्यक पर्ने फर्निचर तथा फिक्चर्स मेशिनरी औजार सवारी साधन निर्मित सार्वजनिक सम्पत्तिको मर्मत सम्भार वगैचा निर्माण आदिको लागि रु १ करोड ८० लाख बजेट छुट्टाएको छु ।

१२. यस नगरपालिकाका ११ वटा वडा मध्ये १० वटा वडामा वडा कार्यालय स्थापना गरी सेवा प्रवाह भईरहेको अवस्था छ भने बाँकी रहेको वडा नं ८ मा छिट्टै नै वडा कार्यालय स्थापना गरिनेछ । ४ वटा वडा कार्यालयहरू आफ्नै भवनमा सञ्चालित छन् भने २ वटा सामुदायिक भवनमा सञ्चालित छन् । बाँकी वडा कार्यालयहरू भाडाका घरमा सञ्चालन गर्नु परेको अवस्था छ । भाडाका घरमा सञ्चालित वडा कार्यालयलाई पनि नजिकै पायक पर्ने स्थानमा सामुदायिक भवन रहेछन् भने सोही स्थानमा व्यवस्था गरिनेछ । त्यसरी व्यवस्था हुन नसक्ने वडा कार्यालयहरूको जग्गा खरिद भवन निर्माण जस्ता कार्यहरूको सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।

१३. हाल सञ्चालनमा रहेका वडा कार्यालयहरूमा आवश्यक पर्ने कर्मचारीहरू वडा सचिव लेखा सहायक कार्यालय सहयोगी आदिको व्यवस्थापन गर्न नेपाल सरकार प्रदेश सरकार समक्ष अनुरोध गरिनेछ । त्यसरी व्यवस्थापन हुन नसकेको अवस्थामा सेवा करारबाट समेत कर्मचारीको व्यवस्थापन गरी सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाईने छ ।

अध्यक्ष महोदय

पूर्वाधार विकास

१४. यस नगरपालिका भित्र हाईवे बाहेक बुढीखोला-कुसुमाघाट सडकखण्डको करिव ५ किमि र वैदीचोक-कुसुमाघाट सडक खण्डको करिव ५ किमि मात्र कालोपत्रे भएको अवस्था जगजाहेर नै छ । उक्त कालोपत्रे सडकको पनि गुणस्तर अत्यन्त नाजुक रहेको छ । उक्त कालोपत्रे गर्ने कार्यलाई समयमै सम्पन्न गराउन सम्बन्धित निकायमा जोडदार पहल गरिनेछ । यस नगरपालिका भित्रको सडकको दुरावस्थालाई सुधार गर्नुपर्ने भएको हुँदा यसलाई प्राथमिकताको साथ बजेट विनियोजन गरेको छु ।

१५. हाईवेबाट नगरपालिकाको केन्द्रसम्म र जिल्ला सदरमुकाम गुलरियादेखि नगरपालिकाको केन्द्रसम्मको सडकको साथै नगरपालिकाको केन्द्रबाट वडा कार्यालयसम्म जोडने सडकलाई स्तरोन्नति गर्ने कार्यलाई अगाडी बढाईने छ ।
१६. यस नगरमा जनताले प्रत्यक्षरूपमा अनुभूति गर्न सक्ने र उपलब्धीमूलक हुने गरी नगर भित्रका निम्न सडकको स्तरोन्नति गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु । जसमा सडक कालोपत्र गर्ने सडकमा पर्ने खोला खोल्सामा पुल तथा कल्भट निर्माण गर्ने जस्ता योजनाहरु छनौट गरेको छु । उक्त सडकहरुलाई नगरस्तरीय गौरवका आयोजनामा राखी क्रमागत रूपमा आगामी ३ वर्ष भित्र निर्माण गरिसक्ने व्यवस्था समेत मिलाएको छु र सडकहरुको नाम शहीदको नामबाट नामाकरण समेत गरिनेछ । जसका लागि अनुसूचि १ मा व्यवस्था भए बमोजिम रु.१४ करोड रकम विनियोजन गरेको छु ।
१७. पूर्वाधार विकासका लागि प्रत्येक वडामा समान रूपमा रु ८०/८० लाख रकमका साना आयोजनाको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाएको छु । जसका लागि अनुसूचि २ मा व्यवस्था भए बमोजिम रु ८ करोड ८० लाख रकम विनियोजन गरेको छु ।
१८. नगरपालिकाको पूर्वाधार विकासलाई द्रूत गतिमा लैजान पूर्वाधार विकासमा धेरै काम गर्नु पर्ने भएको हुँदा भाडामा लिएर काम गर्नु भन्दा आफ्नो साधन हुँदा काममा शीघ्र र प्रभावकारिता हुन्छ । पूर्वाधार विकासका लागि आवश्यक पर्ने उपकरणहरु Total Station, Level मेशिन, GPS मेशिन र सवारी साधन टिप्पर जस्ता सामग्रीहरु नगरपालिकामा नभएको हुँदा उक्त समानहरु खरिद गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु ।

अध्यक्ष महोदय

आर्थिक विकास सम्बन्धि कार्यक्रमहरु अनुसूचि ५ मा व्यवस्था भए बमोजिम रु २ करोड २८ लाख ८४ हजार रकम विनियोजन गरेको छु ।

वन भूसंरक्षण र विपद् व्यवस्थापन

१९. यस नगरपालिकामा रहेका सामुदायिक वनहरूको संरक्षणका लागि सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने उनीहरूको नियमन र सुपरिवेक्षण समेत कार्यक्रमहरू गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु ।
२०. यस नगर क्षेत्रमा पाईने आर्थिक रूपले महत्वपूर्ण वनस्पति र जडिवुटीहरूको पहिचान गर्ने प्रशोधन गर्ने कार्यमा निजी सहकारी तथा सामुदायिक संस्थालाई सहभागी गराउने नीति लिएको छु ।
२१. यस नगरपालिकामा नगरस्तरीय विपद् व्यवस्थापन समितिको गठन भईसकेको र वडा स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गर्ने र विषयगत विपद् व्यवस्थापन समूहहरू गठन गरिनेछ । नगरपालिकामा एक विपद् व्यवस्थापन कोष र मेयर विपद् व्यवस्थापन कोष स्थापना गरिनेछ । उक्त कोषहरूको सञ्चालन कार्यविधि छिट्टै नै बनाईने छ । मिति २०७४ साल श्रावण २९ गतेको बाढीले यस नगरपालिकामा पुऱ्याएको क्षतिबाट पीडितहरूलाई तत्काल उद्धार राहत तथा आवागमनलाई सुचारु गर्न पुल पुलेसा मर्मत सडक मर्मत जस्ता कार्यमा भएको खर्चलाई अनुमोदन गरिने छ । साथै विपद् व्यवस्थापन कोष तथा उक्त खर्चका लागि रु १ करोड बजेट विनियोजन गरेको छु ।
२२. ववई नदी लगायत अन्य खोला खोल्साबाट भईरहेको नदी कटानलाई रोक्न संघीय सरकार प्रदेश सरकार लगायत विभिन्न सरकारी तथा गैर सरकारी संस्थाहरूको सहयोगलाई अभिवृद्धि गर्ने नीति लिइएको छ । यस वर्षको बाढी र नियमित रूपमा हरेक वर्ष जसो आइरहने बाढीबाट बारवर्दिया नगरपालिका ठूलो मात्रामा धनजनको क्षति पुर्याइरहने अवस्था विद्यमान भएको हुँदा आगामी दिनमा बाढी भयबाट नगरवासीलाई मुक्ति दिन ववई नदीमा तटवन्धन गर्न पाइलट प्रोजेक्ट बनाइ तटवन्धन गर्ने कार्य गरिने छ । जसका लागि नेपाल सरकार समक्ष जोडदार पहल समेत गरिनेछ । नगरपालिकाले समेत अत्यावश्यक क्षेत्रमा तत्कालै तटवन्धन गर्नु पर्ने पनि हुन सक्दछ तसर्थ नदी तटवन्धनका लागि रु ५० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
२३. खानेपानी तथा सरसफाइ र वातावरण वन तर्फ अनुसूचि ४ मा व्यवस्था भए बमोजिम रु ७६ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

अध्यक्ष महोदय

सामाजिक विकास तर्फ विभिन्न कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु अनुसूचि ३ मा व्यवस्था भए बमोजिम सामाजिक विकास तर्फ १७ करोड ८५ लाख ४२ हजार रकम विनियोजन गरेको छु ।

पर्यटन विकास

२४. यस नगरपालिकामा आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटन प्रवर्द्धनमा विशेष जोड दिइने छ । नगरपालिका भित्र रहेका विभिन्न पर्यटकीय स्थलको पहिचान गरी उक्त क्षेत्रको विकास र व्यापक रूपमा प्रचार प्रसार गरिने छ । यस नगरपालिकाको वडा नं ११ वेलभारमा नमूना गाउँ निर्माण गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ र यसको माध्यमबाट नमूना गाउँ बनाई बार वर्दियाका नगर भित्रका सबै टोलहरूलाई त्यस नमूना गाउँको अनुसरण गर्न अभिप्रेरित गरिनेछ । यसका लागि रु २० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
२५. पर्यटन पूर्वाधार विकास तथा पर्यटन प्रवर्द्धन कार्यक्रम अन्तर्गत वडा नं ३ को जलजला जलाधार क्षेत्रको संरक्षण गरी पिकनिक स्पोर्ट बनाउने कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । जसका लागि रु ४ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु । त्यसैगरी वडा नं ६ को मनिकापुरमा नयाँ पार्क निर्माणको शुरुवात गरिनेछ । जसका लागि रु ३ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
२६. वडा नं ४ मा रहेको बारबर्दिया मरुवा जुन स्थानको नामबाट यस नगरपालिकाको नामाकरण गरिएको छ उक्त ऐतिहासिक धरोहरको संरक्षण र सम्बर्द्ध गर्न जरुरी देखेको छु । तसर्थ उक्त स्थानको संरक्षण र प्रचार प्रसारको लागि एउटा थारु संग्रहालय निर्माण गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु । यसका लागि रु १२ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु । त्यसैगरी वडा नं १० मा रहको फेनापति मरुवाको संरक्षणका लागि रु ७ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु । वडा नं ७ रम्मापुरमा रहेको बौद्ध गुम्बालाई ५ लाख र वडा नं ११ मा रहेको शान्ति प्रतिक्षालयलाई ३ लाख रकम विनियोजन गरेको छु । धार्मिक पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न सदाशिव मन्दिरलाई ५ लाख र चर्चको लागि ३ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
२७. यस नगरपालिकाको वडा नं ९ मा रहेको सत्खलुवा सिमसार क्षेत्रको संरक्षण र विकासका साथै त्यहाँ रहेको होमस्टेलाई प्रवर्द्धन गर्ने कार्यक्रम राखेको छु । यसका लागि रु ८ लाख विनियोजन गरेको छु ।
२८. नगरपालिका विभिन्न गाउँ यस नगरपालिकाको वडा नं २ रानीजरुवामा शहीद पार्कको निर्माण गरिने छ । यसका लागि रु १० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

अन्य कार्यक्रमहरु

२९. जनताका गुनासो लाई तत्कालै सम्बोधन गर्न जनतासँग मेयर कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु । नगरप्रमुखले जनताका मागलाई सम्बोधन गर्न पूर्वाधार विकास सामाजिक विकास आर्थिक विकास लगायतका कार्यहरुमा खर्च गर्न सक्ने गरी एक कार्यविधि बनाईने छ र त्यसै अनुरूप यो कार्यक्रमलाई सञ्चालन गरिनेछ । यसका कार्यक्रमका लागि रु १ करोड बजेट विनियोजन गरेको छु ।
३०. यस नगरपालिकाको केन्द्र जयनगर बजारमा गैर सरकारी संस्था समेतको सहयोगमा एउटा सार्वजनिक शौचालय निर्माण गर्ने कार्यक्रम बनाएको छु । यसका लागि रु ५ लाख विनियोजन गरेको छु । साथै जयनगर बजारमा एउटा बसपार्क निर्माणका लागि रु ५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु । यस बारबर्दिया नगरपालिका जयनगर बजार स्थित उद्योग व्यापारसंघको निर्माणाधिन भवनका लागि रु ३ लाख विनियोजन गरेको छु ।
३१. यस नगरपालिकाको वडा नं ९ कतर्नियामा रहेको सशस्त्र प्रहरी वलको वेसमा टहरा निर्माणको लागि र इलाका प्रहरी कार्यालय बनियाभारमा समान्य मर्मतका लागि रु ५०/५० हजार विनियोजन गरेको छु ।
३२. नगरपालिकाभित्रका असहाय व्यक्ति तथा टुहुरा वा अनाथ बालबालिकाको हित र संरक्षणका लागि स्थापित असहाय व्यक्ति तथा टुहुरा वा अनाथ बालबालिका संरक्षण कोष स्थापना गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु । यसका लागि रु ५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
३३. यस नगरपालिकामा संचार क्षेत्रको विकास र प्रवर्द्धनका लागि एउटा एफ एम रेडियो स्थापना र संचालन गर्ने योजना बनाएको छु । जसका लागि रु २० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
३४. यसरी उपरोक्तानुसारको कार्यक्रम सञ्चालन गर्न यस नगरपालिकाको नेपाल सरकारबाट प्राप्त वित्तीय समानिकरण तर्फको अनुदान रकम रु ३३ करोड ७१ लाख ४८ हजार र सशर्त अनुदान तर्फको १५ करोड ३८ लाख ७३ हजार रुपैया गरी जम्मा ४९ करोड १० लाख २१ हजार रकम र गत वर्षको मज्दात रकम रु ८६ लाख ३३ हजार ९६५ र अनुमानित आन्तरिक आय रु ३ करोड ४९ लाख ८३ हजार ३५ गरी जम्मा ५३ करोड ४६ लाख ३८ हजार रकम

विनियोजन गरेको छु । जसमा माथि उल्लेख गरिएका विषयगत योजनाहरूको खर्च बाहेक नगरपालिकाको चालु खर्च तर्फ अनुसूचि ६ मा व्यवस्था भए बमोजिम रु ४ करोड २७ लाख १२ हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।

३५. सामाजिक सुरक्षा भत्ताको रकम रु १० करोड हुन आउने अनुमान गरिएको छ । उक्त रकम नेपाल सरकारबाट सशर्त अनुदानको रूपमा प्राप्त हुने व्यवस्था मिलाइएको छ ।

३६. बजेट आफैमा क्रियाशिल हुँदैन यसलाई गतिशिल बनाउन नगर कार्य पालिकाका सदस्यहरू, नगर सभाका सदस्यहरू, बारबर्दिया नगर भित्रका सबै राजनीतिक दलहरू, समाजसेवि, कर्मचारी, बुद्धिजिवि, गैर सरकारी संस्था, पत्रकार लगायत सम्पूर्ण नगरबासी दाजु भाइ तथा दिदिबहनिहरू सबैको साथ र सहयोगमा मात्र यस बजेटले सार्थकता पाउने छ । तसर्थ बजेटले निर्दिष्ट गरेका लक्ष्य र उद्देश्यहरू पुरा गर्न सबैको साथ पाउने विश्वास लिएको छु ।

धन्यवाद ।

बारबर्दिया नगरपालिकाको कार्यालय, जयनगर बर्दिया									
आ. व. : २०७४/०७५ का लागि कार्यक्रम तथा आयोजनाहरू र बजेट बाँडफाँड									
अनुसूची १									
सि. नं.	कार्यक्रम / आयोजना	ईकाई	परिमाण	वडा नं.	बजेट रकम र ब्यहोरिने श्रोत रु.				
					निशर्त अनुदान	आन्तरिक श्रोत	शसर्त अनुदान	कुल बजेट रकम रु.	बजेट रु. हजारमा
१	नगरस्तरीय गौरवका योजना तथा कार्यक्रम								
१.१	ढकैला देखि मानपुर भिममार्ग निर्माण कालोपत्रे	संख्या			२०००००००	०	०	२०००००००	२००००
१.२	बेलभार फचकहवा हुँदै जयनगर मोहनमार्ग बाटो निर्माण कालोपत्रे	संख्या			२०००००००	०	०	२०००००००	२००००
१.३	सत्खोल्वा देखि बेलभार सडक सगुनमार्ग बाटो निर्माण कालोपत्रे	संख्या			२०००००००	०	०	२०००००००	२००००
१.४	शनिबजार देखि जयनगर सडक सहिदमार्ग पुल र कल्भर्ट सहित निर्माण कालोपत्रे	संख्या			५०००००००	०	०	५०००००००	५००००
१.६	औरी देखि सोनपुर सडक रुपलालमार्ग कल्भर्ट सहित निर्माण कालोपत्रे	संख्या			१०००००००	०	०	१०००००००	१००००

१.७	गौरीपारा देखि रानीजरुवा मार्ग निर्माण कालोपत्रे	संख्या			५००००००	०	०	५००००००	५०००
१.८	रामपुर देखि शक्तिनगर सडक निर्माण कालोपत्रे	संख्या			१५००००००	०	०	१५००००००	१५०००
	नगरस्तरीय गौरवका योजना तर्फको जम्मा				१४०००००००			१४०००००००	१४००००

४. यस बारबर्दिया नगरपालिका कार्यालयबाट उठाइने/लगाइने कर, दस्तुर र राजश्वका दर उपर छलफल गरी नगर सभाबाट पारित भएको मिति देखि लागु हुने गरी तपसिल अनुसारका कर, दस्तुर र राजश्वका दर निर्धारण गरी लागु गर्ने निर्णय पारित गरियो ।

बारबर्दिया नगरपालिका			
आ.व २०७४/०७५ को करका दरहरु			
अनुसूचि १			
घरकर			
क्र.सं.	घरको प्रकार	करको दर	कैफियत
१	पक्कि घर ५ तले वा सो भन्दा माथी	५००	
२	पक्कि घर ४ तले	४५०	
३	पक्की घर ३ तले	४००	
४	पक्की घर २ तले	३५०	
५	पक्की घर १ तले	२५०	
७	पक्की इटो कच्ची जोडाई भई टिन तथा टायलको छानो	१५०	
८	कच्चीघर (कच्चीजोडाई भई जस्ता तथा टायल खपराका छानो)	१००	
९	कच्चीघर (कच्चीजोडाई भई खरको छानो)	५०	

मालपोत वा भुमी कर

क्र.सं.	जग्गाको प्रकार	दर प्रति कट्टा	कैफियत
१	खेती योग्य तथा घरवास	रु २०	
बारबर्दिया नगरपालिका			
आ.व २०७४/०७५ को करका दरहरु			
अनुसूचि २			

हाट बजार तथा पसल कर			
क्र.सं.	प्रकार	करको दर प्रति हात	
१	रम्मापुर हाट बजार	४००००	
२	वैदी हाट बजार	५५०००	
३	जब्दहवा हाट बजार	३००००	
४	वैदीचोक हात बजार	५००००	
५	विजयनगर हाट बजार	५००००	
६	जोगीगाँउ हाटबजार	३००००	
७	जोधीपुर हाटबजार	४००००	
८	बरबत्ता हाटबजार	२००००	

वहाल विटौरी कर

क्र.सं.	प्रकार	दर वार्षिक	
१	भवन	प्रति कोठा १०००	
२	जग्गा	प्रति कट्टा १००	

बारबर्दिया नगरपालिका

आ.व २०७४/०७५ को करका दरहरु

अनुसूचि ३

सवारी कर (वार्षिक)

क्र.सं.	प्रकार	स्वीकृत दर	
१	बस	२५००	
२	मिनीबस	१५००	
३	ट्रक	२५००	
४	जिप	१०००	
५	ट्रेक्टर	१०००	
६	मोटरसाईकल्	३००	
७	अटोरिक्सा	३००	

विज्ञापन कर

क्र.सं.	प्रकार	स्वीकृत दर	
१	विज्ञापन बोर्ड (२X ३)	१०००	
२	विज्ञापन बोर्ड (३X ४)	१२००	

३	विज्ञापन बोर्ड (३X५)	१५००	
४	विज्ञापन बोर्ड (४X५)	२०००	
५	विज्ञापन बोर्ड (४X६)	२५००	
६	विज्ञापन बोर्ड (८X६)	२५००	

बारबर्दिया नगरपालिका			
आ.व २०७४/०७५ को करका दरहरु			
अनुसूचि ४			
प्राकृतिक स्रोत उपयोग कर			
क्र.सं.	प्रकार	स्वीकृत दर	
१	वालुवा प्रति घन मी.	३००	
२	ग्रावेल घन मी.	५००	
३	गिट्टी घन मी.	३००	
४	ढुङ्गा घन मी.	३००	
५	साल,सागुन र खयर काठ क्यू फिट	१००	
६	जडीवुटी प्रति क्विन्टल	५०	

६. यस बारबर्दिया नगरपालिकाको लागि शहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धि मापदण्ड तथा वस्ती विकास, शहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धि आधारभूत मापदण्ड २०७२ अनुमोदन गरी यस बारबर्दिया नगर क्षेत्रका तपसिलका सडकको तपसिल अनुसार नामाकरण गरी देहाय अनुसार सडकको मापदण्ड कायम गर्ने निर्णय गरियो ।

तपसिल:

यस नगरपालिका भित्र पर्ने निम्न राजमार्ग र सडक तथा अन्य सडकको क्षेत्र (ROW) र सेट ब्याक सम्बन्धित निकाय, ऐन, कानूनले तोकेबमोजिम हुने गरी निम्न सडक हरुको न्यूनतम सडक क्षेत्र र सेट ब्याक निम्न अनुसार रहेको छ ।			
सि.नं.	सडकको नाम	सडक क्षेत्र(ROW) मि.	सेट ब्याक मि.
१	भिममार्ग (ढुकैला देखि मानपुर सम्म)	२०	६

२	सगुन मार्ग (सत्खोल्वा देखि बेलभार सम्म)	२०	६
३	मोहन मार्ग (तर्कापुर देखि बेलभार सम्म)	२०	६
४	सहिद मार्ग (शनिबजार देखि जयनगर)	२०	६
५	रुपलाल मार्ग (औरी देखि सोनपुर सम्म)	२०	६
६	हुकुमदास मार्ग (जोधिपुर देखि घोरपिटटा सम्म)	२०	६
७	बिष्णु मार्ग (रम्मापुर देखि गुलरिया)	२०	६
८	धनि मार्ग (बैदी देखि कुसुम्बाघाट)	२०	६
९	रामपुर देखि शक्तिनगर	२०	६
१०	गौरीपारा देखि रनिजरुवा	२०	६

नोट: नयां खुल्ने बाटो तथा मुख्य सडक संग जोडिएर बन्ने बाटो कम्तिमा ६ मिटर हुनुपर्ने र सेट ब्याक सोही अनुसार कायम गरीने छ ।